

IFJÚ * ÉVEK

Az IFJÚ ÉVEK főmunkatársai:

Felelős szerkesztő és kiadó: ALGÓVER ANDOR.

A kiadóhivatal főnöke: RUTTKAY MIKLIAN GYULA.

Dr. Böhm Dezső
Dendely Károly
Dr. Gaudy László
Gaál József
Dr. Jánossy István

Lamnek Vilmos
Dr. Oravecz Ödön
Pap Ferenc
Dr. Rempert Elek
Szeberényi Zoltán

Dr. Szigethy Lajos
Szuchovszky Gyula
Dr. Szuchovszky Lajos
Dr. Vályi Lajos

Lapunk minden hó végén jelenik meg a tanév folyamán.

Előfizetési ára egy tanévre 4 pengő, egyes szám ára 50 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal helye: Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 19, I. emelet 5. szám, hova a lapra vonatkozó minden anyagí és szellemi közlés intézendő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen: Lapunk 6-ik és 7-ik számában közölt keresztrejtvényt pirosas tentával írva, igen helyesen fejtette meg, de a nevét mind a kétszer elfelejtette aláírni s a megfejtők sorában ilymódon csak mint névtelen szerepel. Talán még nincs oly sok gondja az életben, hogy ezért feledkezett volna meg ily kicsinységről, mint a névalírás. A feledékenység, a szórakozottság ne vegyen erőt az ifjúságon, mert ilyesmi az öregebbeknek sem válik díszére. — *Kecskemétiék:* A fény csak hirtelen lobbot vetett, hogy azután végleg kialudjon? A leányelket is erős céltudat acélozza meg. — *Palóc,* Nyíregyháza: A bükki út rettenetes esőbe fulladt. — *R. Dezső,* Budapest: Meg-megtörténik, hogy kijavítunk beküldött rejtvényeket s közöljük, de már ennyire rendetlen és felületesen összeállított rejtvény foltozgatásába nem is bocsátkozunk. Milyenek lehetnek az ilyen deák írásbeli dolgozatai? Rettenetes! — *Szürke nedüm:* Ezt a költeményt tévesen irányította ide. Költeményt? Nos, igen, mert határozottan állítom, hogy szegény hazánk-

ban is van még tér, ahol az ilyesmi „költemény”-gyanánt kap helyet. Sőt bátorítom is, hogy kopogtasson azokon az ajtókon, dübörögjön, ha meg nem nyílnának, mert az ön alkotása messze magasan múlja felül a már beérkezetteknek szörnyű kínlásait, verejtékes alkotásait. De ha megkérdezné, hogy a nemes, tiszta szépirodalom szempontjából mit ajánlunk önnek, akkor szeretettel fognánk meg a kezét s reámutatnánk Petőfi érealakjára: íme, az egyetlen út! Végtelen helyeseljük, ha a már gondolkozó ifjú ismeri a legmodernebb irodalmat is, de csak a tiszta értelem világosan ítélni tudó erejével. — *Élményeim.* Át nem élt, mások mezébe bújva írt élményeket lélektanilag is helyesen megírni nehéz feladat, mellyel már ifjúkorban csak a kiválóak bírkózhatnak meg. Az ön írása a képtelenségek erőlen sorozata. Még csak nyomát sem látjuk az őserő esetleges kifejlődhetésének. Mondjon búcsút minden önálló alkotásnak s akkor az életben, bár szürke, de jóra való, másoló hivatalnökká válik.

IFJU ÉVEK

VII. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM.

BUDAPEST, 1929. JÚNIUS 15.

Petőfi.

Regényes játék 1 felvonásban, prologussal.

Írta: *Algöver Andor.*

SZEMÉLYEK:

Petrovics Istvánné	<i>Diószeghy Mária</i>
Múzsa	<i>Tenk Margit</i>
Hungária	<i>Somogyi Teréz</i>
Szabadság	<i>Dákai Kató</i>
Csapó Etelke	<i>Pályi Mancsi</i>
Szendrey Júlia	<i>Bellmann Elza</i>
Az Apostol neje	<i>Diószeghy Laura</i>
A kis Petőfi	<i>Misura Jani</i>

Színhely: Alföldi táj.

(A fenti szereposztással adtuk elő egyik estélyünkön.)

PROLÓGUS.

Petrovicsné (a függöny elé lépve, az Apostoltól):

Ki vagy, esodálatos teremtmény,
Ki vagy, te férfiú? Lelked ruhája
Csillagsugárból szőtt fényes palást
És testedet kopott rongyok fedik.
Családod éhes, éhes vagy magad
S Vasárnapod van,
Ha lágy kenyér kerül véletlenül
Abrosznélküli asztalodra
S mit a tiednek s magadnak
Nem bírsz megszerezni,
A nagy világot törekszel boldogítani;
Az égbe van szabad bejáratod
S ha úri ház előtt kopognál,
Az ajtót bezárnák előtted;
Az Istennel társalkodol
S ha nagy urat szólítanál meg,
Nem állna szóba véled.

Az embereknek egy része szent apostolnak nevez,
A másik rész pedig szentségtelen gonosztevőnek.

Ki vagy? Kitől van származásod?
Büszkén neveznek-e szülőid
Fioknak, vagy szégyenre gyullad arcok
Nevednek hallatára?
Min születél? Ponyván, vagy bársonyon?

Elmondjam a történetet, e férfi életét?
Elmondom azt... Ha festeném,
Úgy festeném le, mint egy patakot,
Mely ismeretlen sziklából fakad, mely
Sötét szűk völgyön tör keresztül,
Hol károgó hollók tanyáznak,
Minden nyomon egy kőbe botlik
S örök fájdalmat nyögnek habjai.

(Visszalép.)

I. JELENET:

Petrovicsné oldalközépen egy fatönkön ül, mellette áll a kis Petőfi, a Múzsza pedig egybefont karokkal az előtérben mereven áll.

Petőfi:

Mondád, anyám, hogy álmainkat
Éjente festi égi kéz:
Az álom ablak, melyen által
Lelkünk szeme jövőbe néz.
Anyám, álmodtam én is egyet:
Nem fejtenéd meg, mit jelent?
Szárnyaim növének s átrepültem
A levegőt, a végtelent.

Petrovicsné:

Fiacskám, lelkem drága napja,
Napomnak fénye, örvendezz:
Hosszúra nyujtja élted Isten,
Álmodnak boldog titka ez.

Múzsza:

És nőtt a gyermek, lángra lobbant
Meleg keblén az ifjú kor
S a dal malasztos enyh a szívnek,
Midőn hullámzó vére foly.
Lantot ragadt az ifjú karja,
Lantjának adta érzetét
S dalszárnyon a lángérmények
Madárként szálltak szerteszét.
Égig repült a bűvös ének,
Lehozta a hír csillagát
És a költőnek sugarából
Font homlokára koronát.
De méreg a dal édes méze
S mit a költő a lantnak ad,
Szívének mindenik virága
Éltéből egy-egy drága nap.

Pokollá lett az érzelemláng
És ő a lángban martalék;
A földön őt az életfának
Csak egy kis ága tartja még.
Ott fekszik ő halálos ágyon,
Sok szenvedésnek gyermeke
S hallá, mit a szülő bús ajka
Kínjának hangján rebege.

Petrovicsné (átkarolja fiát):

Halál, ne vidd el őt karomból,
Ne vidd korán el a fiút:
Soká ígerte őt éltetni
Az ég... vagy álmunk is hazud?

Petőfi:

Anyám, az álmok nem hazudnak:
Takarjon bár a szemfödél,
Dieső neve költő fiadnak,
Anyám, soká, örökön él.

Petrovicsné (feláll): Boldoggá tevél, kis
fiam. Jer tehát és álmodj tovább! (Kézen
fogja kis fiát s lassan távoznak.)

Múzsza:

Kik a föld alacsony porából,
Mit minden féreg gázol,
A naphoz emelkedtek,
Ti szárnyas óriási lelkek,
Hogy van, hogy titeket a törpe világ
Mindig kicsinyeknek kiált?
Természetes! Hiszen a tölgy a bérceken
Kisebnek tetszik, mint a fűzfa ideleenn.

II. JELENET.

Múzsza, Hungária, Szabadság.

Hungária (magyar menyecskeöltözékben
jön méltósággal s középen megáll):

Magyar vagyok. Természetem komoly,
Mint hegedűnk első hangjai:
Ajkamra fel-felröppen a mosoly,
De nevetésem ritkán hallani.

Ha az öröm legjobban festi képem,
Magas kedvemben sírva fakadok;
De arcom víg a bánat idejében,
Mert nem akarom, hogy sajnáljatok.
Magyar vagyok. Büszkén tekintek át
A multnak tengerén, ahol szemem

Egekbe nyúló kősziklákat lát,
 Nagy tetteidet, bajnok nemzetem!
 Európa színpadán mi is játszottunk
 S mienk nem volt a legkisebb szerep;
 Úgy rettegé a föld kirántott kardunk,
 Mint a villámot éjjel a gyerek.
 Magyar vagyok. Mi mostan a magyar?
 Holt dicsőség halvány kísértete;
 Fel-feltűnik s lebúvik nagy hamar
 — Ha vert az óra — odva mélyibe...
 Hogy hallgatunk! A második szomszédig
 Alighogy küldjük életünk neszét.
 S saját testvéreink, kik reánk készítik
 A gyász s gyalázat fekete mezét. —

Kedves Múza, e széles rónán kire vársz
 oly búslakodva?

Múza (megfordul): Honnan sejtéd, tu-
 dod, szép ismeretlen, hogy én a Múza
 vagyok?

Hungária: Szellemrokon, régen ismerlek
 én téged, de úgy látom, te nem ismeresz
 reám. (Sóhajt.) Ah, Olympos lakói ho-
 gyan ismernék fel a megtépett, agyon-
 sanyargatott Hungáriát?

Múza (felvidultan hozzásiet s kezét fog
 vele): Isten hozott, Hungária! Éppen
 reád vártam. A halhatatlan Zeus küldött
 alá e rónákra, hogy megtudakoljam, él-e
 még a magyar faj a Duna-Tisza hátán,
 vagy pedig már régen eltűnt a népek
 tengerében?

Hungária (erőtéljesen): Még élünk!

Múza: Vannak bizonyítékaid?

Hungária: Ím, nézz reám, magam vagyok
 az első bizonyíték.

Múza: Fátyolos pilláid alól tűz zsarát-
 noka csillog, arcod üde rózsáin könny-
 harmat pereg alá; mindkettő fájdalom
 jele, de egyúttal az életé is. Van más bi-
 zonyítékod még?

Hungária (sípba fúj): Szabadság testvér,
 Hungária hív!

Szabadság (sietve jön): Parancsolj, ma-
 gyarok nagy asszonya!

Hungária (Múzához): Ím, itt a második
 bizonyíték, a magyar Szabadság!

Múza (kezét fog vele): Üdvözöllek, szel-
 lemrokon! Kérlek, él-e még a szabadság
 vágya testvéreid között?

Szabadság: Hallgasd meg, hogy e rónák
 fia miképpen énekelt meg engem s az-
 tán ítélj magad.

Óh szabadság, hadd nézzünk szemedbe!

Oly sokáig vártunk rád epedve;

Annyi éjen által, mint kísértet,

Bolygott lelkünk a világban érted.

Kerestünk mi égen-földön téged,

Egyetlen egy igaz istenséget.

Te vagy örök, a többi mind bálvány,

Mely leroskad, egy ideig állván.

S mégis, mégis számkivetve voltál,

Mint a gyilkos Kain, bujdokoltál,

Szent nevedet bitóra szögezték,

Érkezésedet hóhérok lesték.

Megszűnt végre hosszú bujdosásod.

Sírba esett, ki neked sírt ásott.

Bevezettünk s uralkodás végett

Elfoglaltad a királyi széket.

Te vagy a mi törvényes királyunk,

Trónusodnál ünnepelve állunk,

Körülötted miljom s miljom fáklya,

Meggyúlt szíveink lobogó lángja.

Óh, tekints ránk, fenséges szabadság!

Vess reánk egy éltető pillantást,

Hogy erőnk, mely fogy az örömláztól,

Szaporodjék szemed sugarától.

De, szabadság, mért halvány az orcád?

Szenvedésid emléke szállt hozzád?

Vagy nem tettünk még eleget érted?

Koronádat a jövőtül félted?

Ne félj semmit, megvédünk... csak egy
 szót,

Csak emeld fel, csak mozdítsd meg

zászlódd!

S lesz sereged ezer és ezernyi,

Kész meghalni, vagy diadalt nyerni!

S ha elesnénk egy szálíg mindnyáján,

Feljövünk a sírbul éjfél tájban

S győztes ellenségednek megint kell

Küzdeni kísértő lelkeinkkel! —

Nos, alszik a fáklya?

Múza: Reáismerek egykori kegyeltemre;
Petőfi írta ezt. Ha népe nem feledte őt,
úgy a fáklya nem alszik.

Hungária: Amíg a Tátra és az Alduna,
Pozsony és Brassó között magyar anya
ringatja kisedét, addig a Petőfi név
nem borul feledésbe.

Múza: Köszönöm, rokon s már távozok is
Olympos felleghordó tetejére s hírül vi-

szem a halhatatlan isteneknek, hogy
Petőfi él s vele együtt él nemzete is.

Szabadság: Ne menj még, rokon, ím három
nő közelg felénk. (Kívülről felhangzik
a három nő éneke: Híres város az alföl-
dön Keeskemét...) Földi létük idején
sok bánat terhe nehezedett rájuk, de
mióta szellemalakba bontakoztak, az örök
ifjúság derűje ül minden mozdulatukon.
Bizonytal ismered is őket. De vonuljunk
kissé oldalt.

III. JELENET.

Előbbiek, Etelke, Júlia és az Apostol neje
énekelve jönnek és táncra állanak fel. Mi-
kor befejezik az első verset, a Múza, Hun-
gária és a Szabadság rögtön a 2-ik versbe
fognak s míg ezek tetszés szerinti verset
énekelnek, addig amazok az ének ütemeire
táncot lejtnek. Végül a zongora egyedül
szól s mind a hatan táncolnak.

Múza: Etelkém, Júliám, ti Petőfi osztály-
sorsosai, üdvözöllek titeket! (kezet fog
velük.) Végtelen örülök, hogy az örök ifjú-
ság derűje ül lelketekben. (Etelkéhez):
Úgy-e bár rólad dalolta a költő:

Mi szép, mi szép volt a halotti ágyon!

Mint hajnalban ha fényes hattyú száll,

Mint tiszta hó a téli rózsaszálon:

Lengett fölötte a fehér halál.

Etelke: Valóban, ha életemben nem szere-
tett volna, enyém lett szerelme, midőn ha-
lotti ágyon fekvék. Azonban hatalmas or-
vos az idő! Hallgasd csak:

Hatalmas orvos az idő: előbb-utóbb

Minden sebet befog.

Bármennyit szenvedek, ez orvos által

majd

Én is meggyógyulok.

A bú, mely most sötét felhők villámtüze,

Lesz nyájas hold sugára,

Mely tündökölni száll szelíd emlékeztem
Morajttalan távára.

És fon talán a sors nem fáradó keze

Egy rózsás kötelet,

Mely összefűzi majd az életvágyat és

Felépült szívemet.

Ekkor, gondolható, a könnyek és a szók

Mi keserűk lehetnek,

Melyekkel a tört szív örökre búcsút mond

Remény-, vagy élvezetnek.

Múza: Boldog vagyok, hogy így együtt
láthatlak zavartalan örömben, akik bír-
tátok a nagy költő szerelmét. (Júliához):
Társnőidre te sem vagy féltékeny, úgy-e
bár?

Júlia: Hogyan is kérdezheted? Hiszen ak-
kor örök gyötrelem lett volna földi lé-
tem, mert a testi alakot öltött földieken
kívül mélyebben, igazabban szeretett,
sőt talán egyedül csak titeket szeretett:
Múza, Haza és Szabadság! Az ő lant-
jának húrjain kelték életre e gondolatok:
Elértem, amit ember érhet el:
Boldogsággal csordultig e kebel!
Ölemben kedves ifjú feleség,
Milyenről lelkem annyit álmodék,
Midőn virágaid közt, képzelet,
Mint mámoros pillangó repkedett.
Ölemben egy oly asszony, akinek
Tündérek adják a testvér nevet.
Ölemben a legdrágább földi kincs...
Oly boldog vagyok, hogy reményem sincs!
Miért is volna nékem a remény?
A nem-továbbat már elértem én.

Mi volna könnyebb, mint lemondanom
 Mostan terólad, honfi-aggalom,
 Terólad, kínos hazaszeretet,
 Ki mindörökké téped a szívet
 S magamnak szedni, mit az óra ad,
 Istenre bízván más búját-baját...
 De el nem hagylak, hazám, tégedet!
 Multat, jövődöt, mindent eltemet
 Boldogságomnak tenger-özöne,
 Csak szent oltárodát nem önti le.
 Veled sóhajtok, hazám, mint elébb,
 A kedvezőbb, a szebb idő felé,
 Mely töviskoronádat leveszi
 S helyébe a dicskoszorút teszi;
 Veled sírok, ha fájnak sebeid,
 Miket rajtad haramják keze nyit;
 Veled sírok, hogy fázol, éhezél
 S nincs részvevőd sem távol, sem közel;
 Veled sírok, hogy koresok fiaid
 S hívom le rájuk Isten átkait;
 S veled szégyenlem, hogy a nagy világ
 Téged, szegény hazám te, meg se lát,
 Hogy aki rajta egykor úr valál
 És reszketett parancsid hanginál,
 Most rája nézve nem is létezel...

S érted teszek majd, hogyha tenni kell!
Múza: Valóban bölcsen tevél, midőn szí-
 vedből a féltékenységet kiűzted. (Az
 Apostol nejéhez): Egykori halandó, hát
 téged mi földi néven tisztelhetek?

Apostol neje: Testben nem jártam soha;
 eszménykép, álom valék csupán, Petőfi
 álma, az Apostol szerelme. Én voltam az,
 akiről a költő-apostol így zengte dalát:
 Dicső hely a hölgyek szíve,
 Önzés előtt bezárva ajtaja:
 Ha bejut is, csak lopva jut belé, vagy
 Erőszak által;
 De nyitva áll mindennek, ami szép s jó
 S az üldözött igazság,

Ha mindenhonnan számkivetve van,
 Vég menedéket ott talál.

Dicső, dicső hely a hölgyek szíve!

Múza (lelkesülten fog vele kezét): Em-
 lékszem, emlékszem reád, földi testet
 soha nem öltött szellemrokon. Lelkemtől
 ihletett álma voltál egy földi tünemény-
 nek s így az én gyermekem. Keblemre,
 dicső hölgy, eszményi hitves! (Az Apostol
 neje a Múza keblére borul, aki őt
 homlokon esókolja. Pár pillanat után ki-
 bontakoznak.)

Szabadság: Akinek lelkében az igazi sza-
 badság lakozik, aki semmi test rabszol-
 gájává nem aljasul, csak az tudja a
 testit eszményre emelni, az eszményt
 pedig testbe formálni s egyik eszmény a
 másikkal úgy fonódik az apostol köré,
 mint sok gyökér repkénye a viharálló
 tölgy köré.

Múza: Igazad van! Petőfi sem élt egy
 eszménynék, hanem egy egész eszmény-
 körnek, mint ahogyan ezt ebben a mi je-
 len kis társaságunkban is megvalósítva
 látom.

Hungária: Dicső szellemrokonok, ha már
 így egybegyűltünk, e kiskúnsági rónán a
 délibákkal rezzenjen végig a magyar
 nóta, Petőfi dala. Testvér, lépj elő!

Júlia (de lehet a szereplők bármelyike is,
 előlép s énekel): Reszket a bokor, mert...!
 A többiek megette állanak fel egyenes
 sorban, vagy félkörben s egymás vállán
 nyugtatják kezeiket. Amint énekét be-
 fejezi, ő is a többi sorába áll s nyomban
 valamennyien éneklük: Ereszkezik le a
 felhő...! A végső hangoknál Petrovics-
 né belép, karján egy Petőfi-szoborral s
 a háttér közepén megáll.)

IV. JELENET.

Előbbiek. Petrovicsné.

Petrovicsné: Hivott a fiam dala. Nem hal-
 tál meg, én édes magzatom! Éles tekin-

tettel láttál be a messze jövőbe. Század,
 század után merülhet a feledés örvé-

nyébe, de te, fiam, soká, örökkön élsz!
(A szobrot mindkét kezében magasra emeli.)

Múza: Szellemrokonok, hódolat Petőfi-
nek! (Hárman jobb-, hárman balfelől
állanak meg a felemelt szobor előtt s
egyszerre téve kezüket a szívre, egyszerre
hajlanak meg.) Most pedig, magyarok
nagyasszonya, van-e a kiskúnságnak kos-
zorúja?

Hungária (kiszalad s rögtön vissza is jön
egy nemzeti színű szalaggal átkötött
koszorúval): Ím, készen is van! (Át-
adja.)

Múza (a Petőfi-szobor fejére helyezi a ko-
szorút): Amely népnek ily fia van, sa-
kálók és hiénák nem pusztíthatják el.
Messze idők távlatán át siklik tekinte-
tem, de a Duna-Tisza völgyén lobogó
pásztortüzeknél magyar furulyaszó esen-
dül a hallgatag éjszakába. S ha ezer vil-
lám dübörög-sistereg is a felhőkbe vont
éghatár alól, újra tűz a napkorong su-
gárkévéje s a magyar él, mert Petőfi
is él!

Mind (egyszerre): A magyar él, mert Pe-
tőfi is él!

Múza: Most pedig, szellemrokonok, lejt-
sük el a koszorú-táncot. (Mind a hatan

táncra perdülnek zenekíséret mellett,
Petrovicsné a háttérben marad állva, a
karjára vett koszorús szoborral. Mikor
a táncnak vége van, félkörbe állanak s
Petrovicsné elibük lép.)

Petrovicsné:

Vénült, kihalt a szolganemzedék,
Új nemzedék jött, mely apáit
Arcpirulással említé s azoknál
Jobb akart lenni és az is lett,
Mert csak akarni kell!...
Fölkelt az új hős nemzedék
S mit örökségben hagytak rá apái,
Leverte rabbilincseit
S kezéről, akik ezt szereztek,
Azoknak sírhalmára dobta,
Hogy a esörgésre felriadjanak s ott
A földben is szégyeljék magokat!
S megemlékeztek a győzelmek
Ama szentekről és nagyokról, akik
A szolgaságban szabadok valának
És hirdették az igét
S díjok halál lett, esúfos halál...
Megemlékeztek a győzők ezekről
S a diadalnak örömébe szőtték
Szent neveiket koszorú gyanánt
S elvitték volna őket a
Diesőség templomába;
De hol keressék, hol lelik meg őket?
Rég elhamvadtak a bitófa mellett!

Békélt szívvel.

Dalok.

*Tavasszal, a nagy, szent ébredéskor
Megszállnak sejtelmes, sötétszínű vágyak...
Tavasszal, óh, míg mindenki kacag,
Lelkembe idegen, nagy kétségek szállnak...
Amikor fellüktet a fiatal élet,
Kibontva sejtelmes, tavaszi igéket,
Körülvesznek fájó, fáradt gondolatok...
Azt hiszem sokszor, a tavaszesti ködbe*

Egy bágyadt mosollyal szépen beolvadok.

*

*Lágyan terül el a párás esti fátyol,
Szürkébe fakul az alkony száz fénye,
Itt van a késő nyár kora hús estéje...
Közelég az álom...
Alvó rózsák ringnak*

Bágyadt szellő szárnyon . . .
Közeleg az álom . . .
Palástja nyomában virágmese fakad,
Bíborszárnyú éji gavallérok
Búgják körül a rózsalányokat . . .
Most egy pillanatra megáll a hervadás . . .
Éjszínű hajón jön fejedelmi Álom . . .
S Csipke Rózsi édes, végtelen nyugalma
Szunnyad a néma, esti világon . . .

*

Új ezüst hurokat húztam a lantomra,
Most eljátszom rajta az élet szép dalát,
Kergetik egymást jó csókos kedvvel
Szerelmes tüzü melódiák . . .
Gyönyöríttasan kapok a húrba,
Szisszenve, zizzelve messze feszül . . .
De halkan belesír a nagy mulatóba
A tépett, a sebzett hurok közül,
Hogy nem tarthat soká így ez a nóta . . .!

Hát amíg tart, csak kacagjon, zengjen!
Mámorosan, vadul és fékezetlen,
Aztán egy fájó szisszenéssel,
Ha elkopott, szakadjon széjjel!

*

És kereslek . . .
Ahol sok ember jár,
Szemem végigfut a száz idegen arcon.
Megállok a zürös utcasarkon
S kereslek a járók nagy során,
Mert hátha itt vagy,
Hátha erre tévedsz
Egy lángoló nap bűvös alkonyán . . .
És kereslek . . .
Ahol nincs sok ember,
Csak pár összebúvó
Édesbús alak . . .
Hej, de szép is volna
Hogyha találkoznánk
Csendes, csendes este
Az álmok alatt . . .

Mindenütt kereslek . . .

*

Szépek eső után a nyári reggelek . . .
Mert minden oly üde, akár a tiszta lég.
A nagy világ ma éjjel könnyezett,
De gyémánt könnyei szikráznak még
A napfényben, amely visszatért . . .

A hajnal megfürdött a kristály gyöngyök-
ben,

Attól lett a reggel messzikek.
Azurban ragyogó fényes tengerében
Délibábként vibrál a messziség,
Napfényes arannyal átszőtt messziség . . .

Szépek eső után a nyári reggelek,
Mint szelíd lánymosoly egy régi bús mesén,
Melyről lecsókolta már a könnyeket
Egy örömgigő édes új remény,
Hogy a napfény majd újra visszatér . . .

*

Atyám, legyen meg a Te akaratod!
Akármit akarsz is, könnyet, szenvedést,
Vagy reménytelen s keserves bánatot . . .
Atyám, csak úgy legyen, ahogy Te akard!

Most felhő fedi el Te ragyogó napod
És életem egén villámid cikáznak.
Könyörgök Hozzád — míg zúg haragod —
Atyám, legyen meg Te szent akaratod!

Nehéz a keresztet, Atyám, Te tudhatod . . .
Megrogyok alatta gyengén, gyáván néha . . .
S panaszkodva kérem bocsánatot . . .
De azért csak legyen, ahogy Te akard!

*

Az én dalaimat ne hallgassák mások,
Csak a testvérellelű igazi barátok,
A kik a szívükben égtek szüntelen:
Szerettek, szenvedtek, temettek velem . . .

Dr. Vályi Lajos

Rátóti Istók detektív lesz.

(Lapunk 2-ik jutalmat nyert pályaműve.)

— István! — szól ki a jegyző a kisbíróknak.

— Parancs! — dugja be a fejét az irodába Istók és fontoskodva megy az íróasztalhoz.

— Itt van ez a két cédula. Elviszi a postahivatalba, odaadja a kisasszonynak, ajánlott leveleket fog helyettük kapni — a rendes napi postát is hozza el. Azután siessen ám vissza!

— Igenis! — felel a kisbíró. Azzal peckesen elindul. Hát hogyisne, amikor ilyen fontos dolgot bízott rá a jegyző úr.

Csak hogy ki nem pukkad a büszkeségtől, ahogy a nagy utcán átsiet a postahivatalba. Még a járókelőket is alig veszi észre. A hivatalban várakozó atyafiak előreengedik, mert ők is gondolják, hogy fontos ügyben jár itt.

Istók hamarosan meg is kapja az ajánlott leveleket, meg a község napi postáját, azután tisztességtudóan elköszön és fölszegett fejjel hagyja el az épületet.

No, de hát még olyan nagy embernek, mint a kisbíró is, szabad kíváncsinak lenni. Ókelme is nézegeti már a paksamétát. Már majdnem mindent megnézett, amikor egy lap kerül a kezébe. Nagy betűkkel van a címe: **HIVATALOS KÖZLÖNY.**

— Ahá, ez az — kiált fel boldogan Istók. Ezt a lapot ajánlotta neköm a sógor, mer hogy aszongya, hogy ebbe a lapba van mögírva, kinek milyen állás kínálkozik Pesten. Az ő fia is ezúton lett odafönn irodás altiszt. — Én se bánám már, ha elmehetnék innen valami magosabb hivatalba, mongyuk, hogy portásnak valamelyik hotejbe, vagy vasútnak, vagy akármik másnak. De ahun a! Itt áll, hogy: „*Detektív állások üresedés-*

ben. Aki hivatást érez a detektívpálya iránt, az jelentkezzék 48 órán belül a budapesti főkapitányságon.”

Istók kétszer is elolvasta, hogy jobban megértse. Hirtelen — úgylátszik — valami ötlete támadt, mert meggyorsította lépteit s szinte futva haladt a község háza felé.

Odaadta a postán érkezett leveleket a jegyzőnek és zavartan megállt az asztal előtt.

— Akar még István, valamit? — nézett föl a jegyző.

— Hát... hát... — akadozott Istók — szeretnék valamit kérni, de azt se' tudom, hogy hunnan kezdjem...

— Mindegy, akárhonnán, csak kivele!

— Egy kis szabadságot szeretnék kérni, instállom... Hallottam, hogy detektíveket keresnek odafönn, szeretném mögpróbálni, hátha én is bejuthatnék...

— Jól van István! Kap egy heti szabadságot és hogyha beválik, értesítsen róla.

A kisbíró boldogan távozott.

Félóra mulva már az egész falu tudta, hogy Rátóti Istók detektívnek készül.

*

Így került Rátóti István Pestre, ott is egyenesen a főkapitányságra. Egy kis lámpaláz gyötörte, de amikor reákerült a sor, bátran nyitott be a rendőrtiszthez. Miután elmondta, hogy mi volt eddig és előadta, hogy detektív szeretne lenni, a tiszt a vállára ütött.

— Nohát, Rátóti István, még lehet jó detektív magából. Föl is vesszük, csak egy híres tolvajt kell elesipnie.

— Megfogom én azt, instállom, csak a szómélles adatait szeretném tudni a csirkefogónak.

A tiszt egy fényképet nyújtott át a kisbírónak, amelyikről egy cigány szörös képe vigyorgott le rá.

— Hisz' ez a Förfeteg Andris, aki a múltkor szökött meg egy döglött malacsal a faluból. Ki is doboltam annak idején.

— Sok szerencsét kívánok a nyomozáshoz, István gazda! — azzal a tiszt elbocsátotta.

Mindjárt „nyomozni” kezdett és bejárta a kerületeket, de nem talált a tolvaj nyomára. Fáradtan roskadt egy padra, amikor szívdobogva észreveszi, hogy mellette a padon egy sörtésképű cigány ül és gyanusan pislogat feléje.

Istók azon törte a fejét, hogy hol is látta már ezt a füstöst. Mire rájött, hogy ez a Förfeteg Andris, akkorra a cigány már loholt is. Ő utánna és sikerült is nyakonesipnie.

Elindultak a főkapitányság felé. Amint egy péküzlet elé érnek, megáll a more és könyörögni kezd:

— Drága, aranyos, nagyságos kisbíró uram! már három napja, hogy nem ettem egy falatkát sem, csókolom a kezit, engedgyen be mán egy kis kenyérér'!

Istók jószívű volt. Megengedte. A cigány boldogan ment be az üzletbe. Közben eltelt ötperc, tízperc, félóra, a cigány még mindig nem jött ki az üzletből. Gyanus volt a dolog, tehát bement az üzletbe.

— Aggy' Isten! Nem vót itt az elébb egy füstöskepű cigány? — kérdezte a pénztárostól.

De igen, csakhogy már nincs itt, mert kiment a *második* ajtón.

Rátóti Istókon kiütött a hideg veriték. Először piros, majd holtfehér lett a düh-től és szitkozódva rohant ki az üzletből.

— Megállj, csirkefogó!

Egész nap Förfeteg Andrist kereste — hiába. Este holtfáradtan roskadt az ágyára.

Reggel hegedűszóra ébredt.

— Ügylátszik, valami cigány kéreget — adjunk neki valamit, szólt az ujdonsült detektív. Nagy volt a meglepetése, de főleg az öröme, mikor az ő tolvaját ismerte fel a cigányban. Pillanat alatt nyakoncsipte a cigányt.

Rögtön a villamosmegállóhoz mentek, hogy ne legyen alkalma a péküzletben mégegyszer megszökni. Csak ketten voltak a megállónál és így nem is volt tolongás. A cigány bűnbánó képet vágott és udvariasan szólt:

— Tessék felsállni, nágyságos detektív úr!

Istók mit sem sejtve, büszkén ugrott fel a kocsira, a cigány pedig egy ugrással eltűnt — a járókelők tömegében.

A kisbíró éppen azon gondolkodott, hogy miként fogja a rendőrtiszt megdicséerni — és későn vette észre a bajt. A villamosról nem lehetett leugrani és mire visszaloholt, a cigány természetesen már nem volt sehol.

Ez a nap megint kárbaveszett.

Másnap délután az egyik forgalmasabb úton nézelődött, amikor egy nagy tömeg ötlött a szemébe, amelyik épp feléje tart. A tömeg közepén pedig — Förfeteg Andris, akinek jócskán kijut az esernyőütésekből és a szitkokból. Megörült a kisbíró. Mindjárt az volt az eszében, hogy kiszabadítja a cigányt, mert hogyha más viszi be a rendőrségre, fuccs a detektív pályának.

A cigány mellett lépkedő embert szólította meg.

— Hát emmeg mit csinát?

— A csirkefogó! Gyümölcsöt lopott a kirakatból; most visszük a rendőrségre.

— Akkor nem is köll tovább menni. Én

detektív vagyok! — Ezzel egy ünnepélyes mozdulattal megmutatta ideiglenes detektív igazolványát.

Aki a cigány nyakát fogta, lódított egyet rajta, a nép pedig lassan szétszéledt.

Szó nélkül ment egymásmellett a „detektív” és a cigány. Egyszer csak az utóbbi megtorpan és jajgatni kezd:

— Jaj, jaj, jaj édes jó nagyságos úr! A hegedűm! Jaj a hegedűm!

— Mi van a hegedűddel?! — kérdezi kíváncsian, de haraggal is Istók.

— Jaj, jaj, benn van! Most mit csinállok? Jaj, jaj, jaj!

— Hát mán nyögd ki, hogy hún van benn?!

— A zálogházban! Jaj, jaj! Most már odavész, nem hegedülhetek tebbet. Könyörüljön rajtam méltóságos úr, esókolom a kezit!

— Mit csinájak veled?

— Engeggye meg, hogy kiváccsam, drága jó detektív úr!

Rátóti Istvánnak megesett a cigányon a szíve.

— Jól van no, hát mennyünk!

Mikor a zálogház elé értek, a cigány be akart menni az üzletbe, de a kisbíró nyakonesipte:

— Hohó, csak lassabban! Mégegyszer nem jársz túl az eszemen! Hogy majd a *másik* ajtón kiszökj! Abbúl nem eszöl! Add csak ide a pénzt, mög a cédulát, majd *én megyek be* helyetted. Te addig csak várj az ajtóban!

A cigány gondolkodás nélkül átadta a pénzt és a zálogjegyet, s amint Istók eltűnt az ajtó mögött — ő is kerekeltoldott.

Nincs az a toll, amelyik Istók haragját és elkeseredését le tudná írni.

Nem is próbálkozom vele.

*

Rátóti István ezek után szégyelt a rendőrségen jelentkezni, hanem egyenesen hazautazott falujába, ahol még ma is kisbírói méltóságában díszleg, nem kívánván magasabb hivatalba jutni, legkevésbé Pestre.

Tóth László

a bpesti ág. hitv. ev. főgimn.

VI. b) oszt. tan.

Históriai anekdoták.

Petőfi 1845-ben már mint ismert költő egy kis körútra rándult Nógrád-, Gömör-, Sáros- és Szepesvármegyékbe. Költői nagyságának öntudatát legjobban mutatja az Uti Jegyzetekben leírt aggteleki jelenet, hol keserű gúnnyal beszéli el, hogy a barlangban felkarcolt nevét az ottani tanító oly egykedvűen olvasta el, mintha Kiri-bicza Istók neve lett volna. Szinte túlzottá váló önérzetét azonban még súlyosabb tördöfés érte Sajó—Gömörön, miről azonban jegyzetei hallgatnak. E kis faluban algimnázium volt, melynek tanárai szabad idejüket a földesúri kastélyban töltötték, ahol valósággal kaszinóztak.

Ide köszöntött be Petőfi is nagy hetykén benyitva s csak ennyit mondott: „Petőfi vagyok”.

Erre az egyik ottlévő tanár: Dlhányi bizony nem finoman meg azt felelte, hogy ismertem az apját is, jó tót volt. — Több se kellett a nagy költőnek, kiben ekkor már erősen kifejtett a nemzetiségek gyűlölete. Bevágta az ajtót, elment szó nélkül a községi vendéglőbe. Sajó-Gömöről csak azt jegyzi fel, hogy a temetője oly meredek, hogy a feltámadáskor sokan még egy salto mortálét fognak csinálni; valamint azt, hogy az evang. templom tornyán csillag és félhold van. Az is volt

rajta a török időktől egészen 1882-ig. Később eleget játszottam én is e különös toronydísszel a paróchia öreg padlásán. A meredek temetőben alussza ma is örök álmát Czinka Panna Amati-hegedűjével együtt, melyet Batthyány hercegprimástól kapott.

*

A fekete halál — így nevezték régen a kolerát — 1831-ben végigsöpört újra hazánkban s elragadta a „szent öreg”-et: Kazinczy Ferencet is. Kevesen tudják, hogy ekkor gurult az első raja az orosz rubeleknek a magyar felvidékre, hogy annak népét felláztassa a magyar urak ellen. Akkor járta ez a régi ének:

Falu végén a vasvella,
Mégis bejött az kolera;
Nem urakra, nem papokra,
Csak a szegény parasztkra.

Sáros jámbor népét is fellázították lelketlen agitátorok; de a régi vármegye hamar észbekapott. Girálton elfogták a négy főbünöst és statáriummal halálra ítélték. Azonban nem volt hóhér. Elhozták hát a semsei cigánykovácsot, kinek már többször volt alkalma lovagolni a vármegye fakóján: a deresen. Megkérdezte az alispán, hogy öt tallérért felakasztja-e a négy elítéltet. „Annyi pénzért még a nagyságos alispán urat is.” — felelte a szerény cigány.

*

Az ötvenes években egy cigányt kellett volna Miskolcon függőleges helyzetben felmagasztalni. A tapoleai hévizekben feredőzött akkor gróf Szirmay is, aki elhatározta, hogy megnézi a speectaculumot. Kora reggel négyesen hajtott a város felé, mikor az oldalsó nádashól kiugrik a fáraók egyik ivadéka s odakiált: „Kegyelmes gróf úr, csókolom a kezit-

lábát, ne tessék menni Miskolera! Nem lesz akasztás!” „Miért ne lenne, te füstös?” — kérdezi a megálló hintóból a gróf. „Mert engem kellett volna felakasztani — csókolom a kezit,” — azzal el is cigánykerekezett a nádason át örökre. Sose bírtak a nyomára jutni a borsodi pandurok.

*

Albrecht főherceg 1852-ben körutat tett az országban. Akkor vivát-ozták meg a magyar parasztok is, nem mervén éljenezni, nehogy az „éljen” szó után önkéntelen is Kossuth Lajos neve szaladjon ki fogaik sövényén. Készültek fogadására a debreceni iskolákban is. Volt nagy „übung”, kivált a németnyelvből, de sehogya se ment. Az elkeseredett professzor végre kitört haragjában: „Szamarak, tökfilkók, makhetesek... — hát mondják meg már mit kérdeznek itt a VII-ik osztályban, ha bejön a fenséges főherceg úr? Talán az egyszerűet?”

„Azt is csak sorjában tessék” — szól bele egy Fekete nevű tanuló, ki később Hajdúmegeye jeles főjegyzője lett.

*

Ez már a század fordulóján történt a kolozsvári egyetemen. Nagy büszkesége volt az universitasnak Böhm Károly, a filozófus. Mint a legszentebb templomi beszéd alatt, úgy ültünk ott mi, a hallgatói s figyeltünk minden szavára, mert kiérezhető volt, hogy akkor kél a gondolatból életre a mondat.

Egyszer csak bekarikázik görbe lábain a kar kotnyeles pedelusa: Nagy Mihály s megáll a professzori dobogó előtt s így szól: „Nagyságos uram, hozzunk fát?... Böhm kissé ránéz s viszontag nyugodtan ő is megkérdezi: „Már mi ketten?”...

Mihály bácsi homéri derülség között szégyenkezve karikázott kifelé.

*

Sajó-Gömör mezővárosának igazi Mecénásza volt Szent-Iványi Miklós úr. Százezer forintos alapítvánnyal megalakította az egyedüli evang. polgári fiúiskolát; építtetett a tanároknak lakást — de igen sokszor a lakbért nem fogadta el; tartott nyomdát és könyvkötőműhelyt; a pesti tárlatokról egész képtárat vásárolt össze. Nem esoda, ha a falu szegény tanítója, mikor fia a képezdébe készült, elvitte azt tisztelgő búcsúlátogatásra. Ötven jó forint ütötte a markát a rektor uramnak. Meghallja ezt egy másik honorácior is, akinek fia azonban már az

akadémiára igyekezett. Elvitte ő is búcsúvizitre fiát. Az öreg úr kijelentve, hogy utána néz egy kis útravalónak, kitépett a szobából. A vérmesreményű apa azonban már mind a két kezén öt ujját széttárva jelezte fiának, hogy ők bizton egy százast kapnak. Ó dii immortales — de ezt meglátta Miklós úr a tükörből. Sokáig volt odakünn. Végre bejött. Jobbját búcsúra nyujtva, balkezét hátamögül elővonva, egy kis cantalup dinyét adott át e szavakkal: „Jó lesz a hosszú útra ez a kis hűsítő.”

Bizony lehűtve is távoztak vendégei.

Oravecz Ödön

Botóné imája.

*Meghalt a Botóné
Szép kis unokája;
Elnémult a szíve
Pünkösdi hajnalára.
Hiába is nyílik
A pünkösdi rózsza,
Nem keblére tűzik,
De a koporsóra.*

*Megdübörög a rög
Amint hull a sírba,
Ott zokog Botóné
Keservesen sírva;
„Jóságos Istenem!
Mért nem haltam én meg?...
...Óh, de ki tudhatná
Célod, Uram, néked?...”*

Oravecz Ödön

Cinóber, a tudomány vértanúja.

A szerkesztőségi szolga jött be s egy névjegyet tett az asztalomra:

CINÓBER GEDEON

főgimn. V. o. t.
és az Ifjú Évek munkatársa

— Bocsássa be.

Cingár legényke lépett be az ajtón. Köszönt, megállt és szólt.

— Cinóber Gedeon vagyok. Régen óhajtottam már tiszteletemet tenni, de nem jártam mostanában a fővárosban. Most féljeggyel jöttem az árumintavásárra s nem halaszthattam el az Ifjú Évek szerkesztőségét meglátogatni.

— Mindenesetre nagy megtiszteltetés ránk nézve, hogy ilyen nevezetes személyvel állhatunk szemtől-szembe. Kegyeskedjék helyet parancsolni. Azonban mielőtt tovább folytatnók a beszélgetést, kénytelen vagyok megkérdezni, hogy mióta munkatársa Ön az Ifjú Éveknek és milyen címen?

Önérzetében mélyen sértett ember arca alakult ki előttem.

— De már bocsánatot kérek, a harmadik számban több mint négy oldal rólam szól. Ez már csak elegendő jogeim?!

— No-no-no! Nem egészen úgy van az, kedves barátom! Ilyen módon lapunknak igen nevezetes munkatársai lennének. Pákh Albert lenne például a humorista, Schubert a zenei rovat vezetője, Luther írná az Ifjúkor adósságait, a verseket pe-

dig Petőfi Sándor! Mert ezeknek is jutott lapunk hasábjain néhány oldalacska. A legkomolyabb formában figyelmeztetem, hogy a névjegyeket dobja tűzbe, mert különben szólok az osztályfőnök úrnak! (Ezt nem gondoltam komolyan, mert nem is ismerem az osztályfőnök urat.)

Láttam az arcán, hogyha ez a nagy csalódás vigasz nélkül marad, előbb-utóbb sírba viszi. Siettem hát megvigasztalni.

— Hanem ajánlok Önnek egy nemkevesébbé ékes címet: Cinóber Gedeon főgimn. V. o. t. az Ifjú Évek állandó novellahőse.

Némi derű az arevonásokon.

— Egy baj van csak, kérem szépen. Kettőtvenbe került a névjegy.

— Hát jól van. Kivételesen házinyomdánkban ingyen csináltatok új névjegyet magának, hogy egészen meggyőződjék jóakaratunkról.

Teljes derű az arevonásokon.

— Akkor tessék kérem mindjárt úgy készíttetni, hogy VI. o. t. Hiszen már itt az évvége!

— Rendben van, de aztán meg ne buk-jék, mert több ingyen névjegy nincs.

Igy elintézték az ügyet, élénk beszélgetésbe kezdünk. Cinóber beszámolt a városukban történt dolgokról, az árumintavásárról, az ottlátott kiváló rádiókészülékekről, meg arról is, hogy hogyan fogadták társai az Ifjú Éveket.

— Egy nagy hiánya van a lapnak, az, hogy nincs rádiórovat. Ezt a nagy hiányt feltétlenül pótolni kell. Hiszen némileg azért is bátorkodtam felfáradni, hogy e téren is felajánljam szolgálataimat. Ha netalántán nem lenne megfelelő szakember, én a magam részéről nagyon szívesen elvállalnám a rovatvezetést.

— Nézze barátom, ez olyan dolog, hogy hirtelen nem tudok választ adni. Nekünk meg kell arról győződnünk, hogy ért-e a rovat vezetője a rovat tárgyához. Én eddig úgy tudtam, hogy a futballpályán, a tizenhatos vonalon végződik a maga tudománya. De hogyha meggyőződöm arról, hogy a rádióban szakértelme van, semmi akadálya sem lesz annak, hogy rovatvezető legyen. S akkor használhatja majd a régi névjegyeket újra.

Abban állapotunk meg, hogy egyszer látogatást tesztek náluk. A minap ki is utaztam Cinóberékhez s mint Cinóber bácsinak régi ismerőse, egy kellemes délutánt töltöttem körükben. Mondhatom, nekem elég volt ez a délután arra, hogy már most megigérjem mindenkinek, akit érdekel, hogyha Cinóbernél szakértőbb rádióst nem találunk, még a jövő évben sem lesz rádiórovatunk.

Arról nem is szólok, hogy a rádiójuk nem is szól, pedig beleköltötte már édesapjának több havi fizetését. Ő ezt úgy magyarázza, hogy udvaruknak magas kerítése lévén, a hullámok annyira megtörve jutnak az antennához, hogy ezt a törést kiküszöbölni a legdrágább készülékkel sem lehet.

Pedig szinte elképzelhetetlen, hogy mennyire össze van drótozva az a szegény

ház! Rontva-bontva, fúrva-faragva minden. Hej! rádió, rádió, mennyivel kevesebb ráne lenne Cinóber bácsinak az arcán s mennyivel kevesebb ősz szál a hajában, ha te nem lennél!

Történt például nem is olyan régen, hogy a harmadik pótantennatartórúdat oda kellett erősíteni a mosókonyha fedeléhez. Gedeon egész délután keresgélve járt pincét, padlást. Egy nagyobbfajta anyacsavarra volt szüksége. Hosszú keresés után végre talált is egy éppen megfelelőt. Miután boldogságához már csak ez hiányzott, szinte repült a franciakulccsal fel a padlásra s nagyhamar le is csavarta a zsákmányt. Aztán jött lefelé kezében az anyacsavarral, mint diadalmi jellel, szívében azzal az édes érzettel, hogy jó szüleinek végre olyan rádiót tud bemutatni, amely légköri zavarokon kívül mást is közvetít.

De nem így volt megírva.

Alig érte el lába a biztos talajt, ismerős kéztől galléron ragadtatván, csakhamar ismét körülbelül két lépcsőfoknyi magasságban lebegett. Szerencsére jó helyen volt. Az édesapai kézben. Csakhogy ugyanannak az édesapának egy másik keze is volt, amelyben nádpálca suhogott, kegyetlen táncot járván Cinóber nadrágján.

De ezt nem részletezem, tekintettel a nyomdafestékre s Cinóber jogosan felkelendő haragjára.

Megmondom inkább, mi történt. Cinóber bácsi éppen ledőlt egy félórára a szokása szerinti pihenésre a hálószoba pamlagán, mikor egyszeresak durr-durr durránás, csirr-csörr csörrenés és a nagy csillár kéz érintése nélkül zuhant alá s ezernyi darabban ott nyugodott az anyaföldön, helyesebben az anyapadlón. Ez történt.

Hogy hol az összefüggés a csillár lezu-

hanása és az elrakatás között? Ezt nem mondom meg.

Csak annyit árulok el a költői igazságszolgáltatás érdekében, hogy a nagy esil-

lár és az anyacsavar között szoros, mondhatnám nélkülözhetetlen összefüggés volt.

Az ifjúkor adósságai.

Figyelmes olvasóimnak tett ígéretem alól való szíves felmentést kérek. A legutóbbi számunkban ugyanis azt ígértem, hogy a Biblia olvasásának hatásáról fogok írni s ezt a szándékomat meg kellett változtatnom az Ifjú Évek változott programja miatt.

Az év végén vagyunk s mire ezek a sorok elolvasásra kerülnek, addigra már minden fiatal barátunk tudja, hogy megmérettetése milyen eredményeket mutat. Reméljük, hogy sokan vannak olvasóink között olyanok, akik nem találtattak könnyűeknek, hanem eléggé megbízhatóknak, jóknak és értékeseknek ítéltettek.

Mindenki csak addig él, amíg bizonyos hivatást betölt s isteni küldetésének eleget tesz lelkiismerete és kötelességérzete szerint. Ez a szabály épolyan szigorúan vonatkozik az ifjú, mint a felnőtt emberre. Ma már mind kevesebb a száma azoknak a diákoknak, akik mint diákok önmagukat és önerejükben tartják el alkalmas munkálkodásokkal, hanem abban a boldog helyzetben élnek, hogy kizárólag szülőik támogatásával tanulhatnak. Így s ezért nem is marad más kötelességük és élethivatásuk, mint pontosan és lelkiismeretesen eleget tenni iskolai és tanulmányi kötelezettségeiknek.

Örömmel olvassa az evangélikus ember a közép- és főiskolai statisztikai kimutatókat, amelyek azt mutatják, hogy az evangélikus ifjúság a népesedési arányszámon felül nagyobb százalékban végzik egyetemi és középiskolai tanulmányaikat

az átlagon felüli jó eredménnyel. Ma az a helyzet, hogy tanulmányi tekintetben első helyen állunk a magyarországi felekezetek statisztikájában.

Vajjon ez az öröndetes tény milyen hatást vált ki a bukott evangélikus diákból? Elismerem, hogy a bukott szó értelmezése a magyar közéletben eléggé súlyos. Tudjuk, hogy a bukott diák kifejezés is milyen súlyos s jóvá alig tehető multnak hosszabb vagy rövidebb ideig tartó büntetése. A felnőttek, főként az evangélikus lelkészek és tanárok azt szeretnék, hogy éppen ilyen okok miatt, ez a kritika és megállapítás irtózással, rettegéssel és szorgalommal töltené el ifjúságunkat.

A bukott diák egyévi adósságáért bűnhődik. Mi vezeti ide a diákot? Sokszor talán egy haszontalan könyvnek a késő éjszakákba nyúló olvasása, vagy egy haszontalan és meg nem engedett ifjúi élvezetnek, vagy rossz szokásnak hónapokon keresztül való űzése, vagy valami átok, aminek nem is ő az oka, hanem az esupán a rossz társaságok ráerőszakolt értéktelen adománya. Hát érdemes ilyen haszontalan dolgokért ilyen nagy terhet akárkinek is önmagára vállalni?

Kis hibákból, apró könnyelműségekből így születnek meg a nagy és letörlesztetetlen adósságok.

Az ideális állapot az volna, ha a bukott diák kifejezést egyáltalán nem ismernők. A tanárok sokkal jobban örülnének ennek az állapotnak, mint az ifjúság s tényleg csak az utóbbiakon múlik, hogy ez be

is következzenek vagy megvalósuljon. Ebben az esetben minden évvégi kedves s utolsó együttlét a tanárság és diákság gazdag élménye lehetne, amely Isten előtti közös leborulásban azért adna hálaát Istennek: hogy jó nevelni az engedelmes és tanulni kívánó ifjúságot s boldog öröm követni azoknak tanítását, akik, mint igazi jó barátok egész életüket feltárják és odaadják a zsenge gyermek-seregnek.

Ma már statisztikailag nehéz volna igazolni, de majdnem teljes felelősséggel állíthatjuk, hogy a reformáció első és második századában működött evangélikus iskoláinkban alig vagy egyáltalán nem fordultak elő osztályisméltésre utasított esetek. Akkor mindenki a tanulás, önképzés és fejlődés kedvéért tanult, akkor a tanulás nem volt nyűg, nem volt megvetett és utálatos dolog, hanem minden tanuló felismerte azt, hogy az iskolában kiváltságos előnyök örömeit élvezheti s részéről csak egy ténnyel bizonyítható be az ilyen intézmények iránti hálaadás: szorgalmas, feddhetetlen és odaadó tanulói munkásságban.

Evangéliumi, lelkipásztori és tanári lelkiismeretünk szerint írjuk mindenki számára, hogy ennek a reformációi ideálnak és állapotnak újra kell születnie az evangélikus ifjúság körében. Nálunk született meg a tanulás eredményeinek abszolút értékre való emelkedése s a mi ifjúságunk érje is el újra ezt a boldogságot!

Ennek a reformációi gondolatnak apostolai és lelkes képviselői a mai iskoláink vezetői és végrehajtói legjobb hitünk szerint az evangélikus diákok lehetnek. Így él egyoldalúlag a reformációi pedagógiai gondolata a vezetőkben s megvalósulhat a végrehajtó diákságban is, ha a mult iskolaalapító lelkesedésnek igazi gondolatait megtalálják s magukra vonatkoztatón értékesítik.

tait megtalálják s magukra vonatkoztatón értékesítik.

Ha nemcsak a bukott diákokra gondolunk, hanem az úgynevezett szerencsésebbekre is, akik úgy ítéltettek meg a megmérettetés után, hogy felsőbb osztályba léphetnek, az ilyeneknek szól az az evangéliumi intés: most bocsánatot, kegyelmet nyertetek, de legyen bennetek hála és elegendő alázat! Nem az egyéni érdem és iskolai jótettek jutalma volt ez, hanem Isten atyai kegyelmezése. Ő ítél meg mindeneket s az Ő gondolatának mi emberek csak végrehajtói vagyunk. Ahányszor a világ vagy az élet kegyelmet gyakorol valaki vagy valami felett, mindig arra kell gondolnunk, hogy ilyen esetekben Isten szólalt meg az emberek által.

Budapest és a vidék nagyon sok középiskoláját megismerhettem már eddigi hivatali működésem alatt. Mindenikben sok mindent megláttam. Inkább több jót, mint rosszat. Több jó tanárt és aránylag kevés s rossz evangélikus diákot. Legszebb élményem azonban az volt, amikor a fásori evangélikus gimnázium záróünnepélyének jutalom kiosztását végignéztem. A jutalmazottak javarészt szegény, jóra való evangélikus fiúk voltak, akik olyan megható, gyermekes alázattal vonultak fel tanáraik és az intézet jótévedőinek adományait elvenni, mint ahogy az Írás ígérete szerint a jók veszik majd el jutalmaikat. Azon az ünnepélyen olyan meghatódás vett erőt rajtam és régi diákéveim annyi eleven és megkapó emléke tett elfogódottá, hogy könnyeim szemembe tóltak s úgy éreztem, amit öntudatlanul és tudatosan is mindig érzek, hogy az élet igazi szépsége és gyönyörűsége az iskola falai között vannak.

Amíg azonban csak a felnőttek szeme, vagy az ifjúság vezetői látják ezt és élük

meg ezeket az élményeket, addig az ifjúság adósságot adósságra halmoz. Amíg evangélikus ifjúságunk nem ennek az élménynek a megtapasztalója, addig nemcsak a bukott, hanem a kegyelemből és atyai szeretettel megítélt ifjúság is az ifjúkor adósságaival él.

Nagyon sok komoly tanárember ellenége az úgynevezett középiskolai tanulmányi versenyeknek és ennek a meggondolásnak sok tekintetben jogosultak az aggságoskodásai. De mégis azt kell, hogy mondjuk, hogy a versengés jogosult, szükséges és kötelező. Mi azonban a nemes versenynek és küzdelmes harenak azt a fajtáját szeretjük nagyrahiatottnak tartani, amely minden evangélikus diáknak azt írja a szívébe és lelkébe egyaránt,

hogy neki nem szabad alólmaradni, nem szabad az utolsók között lenni, hanem minden ereje megfeszítésével törekedni kell az elsőség elnyerésére és a diadalmaskodók között való érvényesülésre.

Sok diákomtól hallottam, hogy az év végi munka annyira igénybe vette idejüket, hogy az Ifjú Évek-et sem tudják most elolvasni.

Valószínűnek tartom, hogy az utolsó számunk elolvasására is majd csak a nyáron kerül sor. Örülök ennek s azt szeretném, ha a nyár csendje feleletet adna minden olyan kérdésre, ami itt észrevehetően és a sorok között adva van s ami ezekből összetevődik s egy évnek a tanulása boldoggá teheti az elkövetkező esztendőket.

Dr. Gaudy László

Konfirmáció.

Pünkösöd ünnepével lezáródott az egyházi év ünnepi fele és ezzel befejeződött mindenfelé a konfirmáció oktatás azokban az ünnepi keretekben, melyek a szülők, de az ifjúság életében is felejtethetlen benyomásokat hagynak vissza egy egész élet számára.

Tudjuk és hirdetjük, hogy a konfirmáció nem szentség. Sohasem volt az. Sohasem lehet azzá ott, ahol az evangélium alapján állanak a hívő keresztyén lelkek. Egy ősi szokás az, melynek eredetére rávilágít az Apostolok Cselekedetének 10. része. Ezen íráshely alapján a kézzátétel, mely már az Ószövetségben az Istennek való átadás vallásos gesztusaként szerepel, kiegészítő része a keresztségnek, mint a Szentlélek erejének közlése. Ehhez kapcsolódott, — elég korán, már a 2-ik században — az olajjal, az ú. n. chrizmával való felkenés.

Tertullianusz, egy centuriónak 185-ben

keresztyénné lett fia, a későbbi kárhágói püspök, a keresztség szentségét már vízzel, chrizmával és kézzátétellel köti össze.

Az 5. században kézzátétellel az „eretnekeket” veszik „vissza” az egyházba. Ezt a „visszavételt”, mint konfirmációt, azonban már csak püspök végezhetette el.

Augusztinus (345—430), a hippó-régiuszi püspök, igen erélyesen tiltakozott mindazon felfogások ellen, melyek a kézzátételnek szentségi jelleget és hit-erősítő erőt, mintegy a keresztséget kiegészítő, korrigáló és csak püspökök által végezhető szertartásos jelleget tulajdonítanak. Ennek dacára a lyoni (1274) és a flórenci (1439) zsinat, Augusztinus tekintélyére hivatkozva, a bérmálásnak sakramentális erőt ad és ennek kiosztását kizárólag püspöki jognak hirdeti.

A tridenti zsinatnak a konfirmációval foglalkozó (VII.) gyűlése már „állandó

és igaz” szentségnek jelenti a konfirmációt (bérmálást). Sőt! meri kijelenteni azt is, hogy ezt a szentséget maga Krisztus szerezte és rendelte el. De azt, hogy hol, mikor és milyen szavakkal történt ez, nem mondja meg. A szentség anyagát azonban pontosan előírja. Anyagja: a püspök által minden nagycsütörtökön „felszentelt” olaj- és balsamnak keveréke, melynek neve: chrizma.

A tridenti zsinat végzése szerint a püspök a chrizmával a kereszt jelét keni a konfirmálandó homlokára, miközben köteles e szavakat mondani: én megjelöllek téged a keresztnek jelével és megerősítek az üdvösségnek olajával az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében. Ezekután a konfirmálandót „szelíden” arculüti annak jeléül, hogy a „keresztyén”, mint Krisztus hareosa, a verést is szótlánul eltűri az egyház részéről.

Az így megkonfirmálandónak (bérmálandónak) legalább 7 évesnek kell lennie. Ez az oka annak, hogy p. o. Magyarországon minden gyermek csak hét éven alól követheti szüleinek áttérés folytán választott új vallását. A megkonfirmálandónak (bérmálandónak) bérmaszülővel, természetesen csak róm. katolikussal, kell rendelkeznie, akivel a bérmálás, illetve konfirmálás belső rokoni viszonyt is létesít, mely házassági akadályt is képez, azonban olyat, mely alól, rendkívüli esetekben, van felmentésnek is helye. Így lett a róm. kat. egyházban a konfirmáció (bérmálás) a keresztség kiegészítése, teljessételete, mely ezzel a keresztséget letörölhetetlen jellegűvé (character indelibilis) teszi. Természetesen megismételhetetlen.

Luther „az egyház babilóniai fogsága” című klasszikus erejű művében kimutatja, hogy az Újszövetség könyvei a kon-

firmációról mit sem tudnak, hogy tehát e szentség „a püspöki hatalmat díszíteni akaró találmány” csupán. Elismeri azonban annak szükségességét, hogy a megkeresztelt ifjúságot a vallás igazságaiban lelkiismeretesen nevelni szent kötelesség.

Melanchton, a praeceptor Germaniae (Németország tanítója) ennek a nevelésnek, katechizációnak, hiterősítő (konfirmacionális) jelleget szeretne biztosítani, de anélkül, hogy ennek a befejezését különleges egyházi, vagy istentiszteleti cselekvénnyé tette volna.

Az ellenreformáció viharaiiban az evangéliumi hitben való megállás mindenkifelett való érdekévé vált a Krisztus ügyének. Ezért Pommerániában a hitben való megerősítést célzó tanítási időt templomi ünnepekkel kötötték össze, melyet Máté ev. 10, 32—33 és Kol. 2, 6—7 verssel indokoltak.

Chemnitz evangélikusai azt követelték, hogy a konfirmációt alapos oktatás előzze meg. Majd a lelkészek és az egész egyházközség előtt vizsgázzanak a tanultakból, tegyenek hitvallást és fogadalmat. Csak azok bírjanak jogokat az egyházban, akik ily módon megkonfirmáltak.

Spener (1635—1705) általánossá tette a helyi szokást a pietizmus követői közt. 12—14 éves gyermekeket konfirmált. A konfirmáció, melynél az egyház „önálló tagjai közé” vétetett fel az, aki az egyház lelkésze előtt vallásáról hitet és arra fogadalmat tett, feljogosította a megkonfirmáltat az Úrszantalához való járulásra és a keresztszülői tiszt viselésére.

A pietizmus szokása szerint történnek manapság a konfirmálások nálunk Magyarországon is, anélkül, hogy ennek a gyönyörűséges ifjúsági ünnepnek kikeményített szokásai és formái volnának. A külsőségekben vannak és legyenek is, mert — Luther lelke szerint lehetnek is

— eltérések, de a lényegben nálunk eltérés nincs. A lényeg pedig az, hogy alapos kioktatás, ünnepi keretek közt való vizsga, majd az egész gyülekezet színe előtt tett hitvallás, fogadalomtétel után, mindenütt és mindenkor a gyülekezet lelkesze kézzátétel mellett felveszi a konfirmáltakat az egyház azon tagjai közé, akik élhetnek az Úrnak vacsorájával és a keresztszüli tiszttel.

Nehéz időben, a vér nélküli ellenreformáció napjaiban, titeket is megkonfirmáltak. Gyönyörűséges jogot nyertetek. Ezentúl, megfelelő megpróbálás után, egyesülhettek Krisztustok valóságos testével és vérével és lehettek példák a jelenléteketben megkeresztelt gyermekek előtt. Éljetek e jogokkal öntudatosan, komolyan és minél többször, de mindig lélek szerint. De tartsátok a jognál mindig fontosabbnak a kötelességeket, melyeket vállaltatok fehérruhában, Ti leányok, ünnepi köntösben, Ti fiúk, miközben hullott reátok felülről a szülők és a gyülekezet kérése, könyörgése nyomán az Istennek áldása. Éljetek az evangéliomhoz méltó

életet. Lássák meg rajtatok, hogy az evangéliom igazán Istennek ereje a ti üdvösségetekre. És ez nálatok nem vasárnapi, vagy ünnepnap hangulat, hanem a hétköznapokat is kötelességérzésekkel átszövő belső elhatározás! Látszódjék meg rajtatok otthon, az iskolában, a műhelyben, az utcán, barátok közt, még a sporttelepen is, hogy nálatok minden az evangéliomból fakad és minden abba deltázik bele. Csak így biztosíthatjátok magatoknak a főlényt, azt az előnyt, azt a többletet, mely miatt nélkülözhetetlenekké válnak, nem mint számok, hanem, mint egyéniségek, melyek a többi fölé emelkednek, persze nem az uralkodásra, hanem a szolgálatra és úgy, hogy csakugyan a „hitek tart meg”, az, amelyben megerősítettetek a konfirmációnak soha többé vissza nem térő verőfényes napján.

Mi, felnöttek sokat várunk tőletek! Nemesak régi határok közt a visszaszerzett hazát, hanem annak igazolását, hogy „a mi hitünk az a diadal, mely meggyőzi a világot”!

vKg.

A Segetii oltárkép.

(Rajz a világháborúból)

Dicsőséges és fájdalmas emlékek egész raja zsong körülöttem, amikor a „Segetii Láger”-re gondolok. Sok-sokezer magyar vitéz pihent meg ott, néhány kilométerre Doberdó mögött e városnak is beillő táborban nehéz harcok után s írta háza a rózsaszínű lapokat, sok-sokezer magyar vitéz indult onnan az állásokba, hogy soha többé vissza ne térjen. A tábor az állóharcok idején alakult ki. A sziklás és hepe-hupás területen kezdetben csupán néhány hevenyészett barak épült, később

a kövekből és deszkákból összerótt barakoknak, raktáraknak, tisztalakásoknak gombamódra egész sora nőtt ki a földből. Legendáshírű hadtestparancsnokunknak, József főhercegnek egyik legkedvesebb hadosztálya, a 17-ik is ott táborozott, amelynek ev. tábori lelkesze voltam.

Köteteket lehetne írni arról a sok emlékről, amelyek meg-megújulnak az én lelkemben s amelyek e táborhelyhez fűződnek... Ide hallatszík minden gránátrobbanás, sőt puskalövés is az állásokból.

Repülőgépek állandóan hasítják a levegőt a tábor felett, de bombát nem dobnak. A bakák a berregésre fel se néznek. Őket nem érdekli. Magyaros tempóval nyugodtan végzik dolgaikat, vagy pipálva beszélgetnek barakjaik előtt az otthonvalókról, a biztos győzelemről és a dicsőséges hazamenetelről.

A barakok előtt a nagy gonddal összekapargatott tenyéryi vastagságú földben zöld pázsit és virágoskert, az ablakokban muskátli virág. A magyar katona elhozta ide magával az Alföldről, a Dunántúlról a szépnek kultuszát. Mennyi poézis a poklok kapuitól néhány lépésnyire!...

A táborban, a természetadta mély gödrökben, dolinákban rendszeresen tartottunk istentiszteleteket, amelyeken a vallás különbséggel nem törődve, többször résztvett hadtestparancsnokunk is. Egy alkalommal az én istentiszteletem végeztével meglátogattam a híres debreceni 39-ik gyalogezred református „Templom dolináját”. Istentisztelet volt. Vass kollégám prédikált, jelen volt József főherceg is és jövetelének hírére a más vallású és magyarul nem tudó törzstiszteknek egész csapata is. A főherceg a forró karszti napon az istentiszteletet sakpát levéve hallgatta végig. Szertartás után parancsot adott, hogy vezessék elő, — mondjuk Nagy István közvitézt az 5-ik századból. Óriási konsternáció! Mit követhetett el ez a szerencsétlen ember, hogy a hadtestparancsnok éppen ezen alkalommal raportra „stimmelte”. Hamarosan megtudtuk a valót, amikor a Fenséges Úr mosolyogva szólt a csapzott bajuszú népfölkelőhöz: „a mult napokban találkoztam veled a vonalban, éjszakának idején, amikor posztot álltál. Mikor megkérdeztem tőled, van-e valami kívánságod, azt mondtad, csak egy pipa kellenék, mivelhogy az én

hazai makrapipám, akit a Zsuzsi sallangozott fel, eltörött. Ne búsulj fiam, íme hozattam hazulról másikat.” Ezzel benyúlt a köpönyeg zsebébe és egy remek, felcírázott tajtékipipát húzott elő s a hülledező bakának a kezébe nyomta. A tiszturak fellelegzettek: Hála Istennek, mi egész mást gondoltunk!

A boldog Nagy István után Kovács Mihály és a többiek következtek, akiknek némi-nemű hiányosságuk volt, ki egy kézitükröt, ki egy fésűt, ki egy bicskát kapott, aszerint, ahogy e hiányosságokat a Fenséges Úr közvetlen módon náluk ki tapasztalta.

*

Ebben a mozgalmas életű Lägerben, amely később a Súd-Lägerrel bővült ki, katolikus kápolnák kezdtek épülni, amelyekben a katolikus tábori lelkészek miséztek, gyóntattak s amelyek előtt tartották meg a tábori istentiszteleteket. Tekintettel arra, hogy én nemcsak hadosztályom keretén belül fungáltam és nemcsak az evangélikus, hanem a református katonák temetése és gondozása is reám hármlott, — ahol református tábori lelkész nem volt — jogosnak találtam, hogy a Lägerben nekem is építsenek templomot. A hadosztályparancsnokunk, Ferenc Ferdinánd régi gárdájából való osztrák kimért úr, előterjesztésemet méltányosnak találta és utasította a mérnököt, hogy lépjen velem érintkezésbe s tegyen jelentést, mennyi anyagra és mennyi munkásra van szüksége. A tervet közösen dolgoztuk ki. Amphyteatrumszerű kiképzésben állapotunk meg. A legkedvezőbb dolinát kiválasztottuk, amelyben ezer ember is elfért, szélein öreg fák borultak egymásba s így némi fedezetet is nyújtottak a netaláni ellenséges repülők fényképezőgépei ellen. Az odavezető úton 400 munkás dolgozott egy hónapig.

A Karszt-kőrengetegébe remek szerpentin utat vágtak a dolináig. Maga a kis templom masszív fából épült, természetesen torony nélkül, oromzatán ezzel a felirattal: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk.” Szemközti oldalfala teljesen nyitott volt. A dolina fenekéről, amelyet a munkások nagyszerűen elegyengettek, mintegy 20 lépcsőnyi ízlésesen kidolgozott széles feljáró vezetett egy emeletszerű terraszra, ahol a tisztikar foglalt helyet, úrvacsoraosztáskor 30-as turnusokban állhattak a katonák a remekbe készült oltár előtt. A templom hátsó részében egy erősen elzárható sekrestye épült.

Igen ám, de oltárkép is kellene! Honnan, hogyan? Hazulról kérni nem lehet, hol a festőművész a táborban, hol a műterem, vászon, ecset, festék stb. közvetlenül a doberdói vonalak mögött? Az elkészülés ideje is közelgetett. Barátaim örömmel jelentették, hogy van a 39-esek között egy kadett, oltárképfestő. Százada pihenőben volt, azonnal hivattam.

Az oltárkép megfestését díjtalanul vállalta, csupán arra kért, hogy a szükséges dolgokat teremtsen elő. Ismét az altábornagyhoz kellett mennem, hogy az oltárkép megfestéséig fiatal barátunkat szabadságolja és adasson neki „Absentierungot” Triesztbe, hogy a szükséges dolgokat az én költségemen megvásárolhassa. Megtörtént. Kovács barátom lázasan fogott a munkához; háttérül megfestette S. Michele, S. Martinó és Doberdó hegyes tájképét, az előtérben áll Krisztus, majd nem életnagyságban, amikor megáldja az összetört puskájú halott magyar katonát. Az altábornagy majd mindennap megnézte a műteremmé avatott deszkabarakot. Az oltárkép elgondolása nagyon tetszett neki, amely még akkor egészen új volt. Megigérte a legmesszebbmenő tá-

mogatását, siettette a munkát és kijelentette, hogy a felavatáson részt kíván venni. Először azonban Scholtz Gusztáv püspökömtől kellett engedélyt kérnem, hogy a templomot felavathassam. Az engedélyt kész örömmel adta meg, sőt egy arany Bibliát is küldött.

Mikor már minden kész volt, Vass ref. kollegámnak tudtul adtam, hogy ez a templom közös lesz, miután nemcsak evangélikus, hanem „protestáns” táborig lelkésze vagyok a hadosztálynak és a hadtestnek.

Egy áprilisi napon megjelentem kollegámmal József főherceg Ófenségénél és meghívtam mindkettőnk nevében vezérkarával együtt a felavatásra.

Meg is jelent szárnysegédje és törzstisztjei kíséretében. A templom terraszán foglaltak helyet. A dolina egészen megtelt protestáns katonákkal. A gyönyörű napsütéses idő kedvezett a felavatásnak. Egyházi ének után Vass kollegám mondott magyar beszédet, utána felolvastam Scholtz püspök úr engedélyét és üdvözlő levelét s magyar és német nyelven felavattam szép kis tempolmunkat. A különböző katonai formációk részére avatás után állandóan tartottuk az istentiszteleteket és osztottunk úrvacsorát. Hogy milyen nagy volt a tábor s mennyi protestáns katona tartózkodott, mutatja az a tény, hogy az első Nagypénteken a közös istentiszteleten ketten fungáltunk és az úrvacsoraosztás így is reggel 9 órától d. u. 1 óráig tartott. A katonák nagyon megszerették a kedves helyet, istentiszteleten kívül is eljártak oda imádkozni, zöld ágakkal és mezei virágokkal díszítették fel az oltárt és az oltárképet.

Sajnos azonban egy éjjel parancsot kapott a Kostanjevica alatt felállított köztűzhelyünk is az azonnali visszavonulásra. A nehéz betegeket és a tömérdek

fölszerelést a tábori kisvasút szállította el, a könnyű betegek, orvosok, lelkészek és egészségügyi katonák kocsikon vonultunk vissza Comen felé. Egy kis község szélén épült barakkórházban kaptunk elhelyezést. Másnap csúnya zivataros idő állott be, a mennydörgést alig lehetett megkülönböztetni az ágyúk szakadatlan bömbölésétől. A nagy felfordulásban és izgatott hangulatban csak d. u. jutott eszembe, hogy a „Segetii Lägerben”, templomunkban ott maradt az oltárkép, az úrvacsorai kehely, az arany Biblia és az oltárterítő. Telefonáltam a hadosztályhoz, nem lehetne-e még megmenteni e kedves emlékeket. Rövid válasz érkezett. Lehetetlen! A tábor tűz alatt áll, a templom környéke is. Csak a hátramaradt posztok vannak helyükön, a tábor teljesen kiüritetett, odamenni bárkinek is egyenesen istenkísértés, de különben is tilos. Közben a zivatar is valóságos viharrá változott át. Barakjainkat is majdnem elsöpörte. Mintha a természet is sírt volna, hogy annyi vérrel és dicsőséggel védelmezett állásainkat ott kellett hagynunk. A hadihelyzetet mi nem ismerhettük. Szorongó félelem és aggodalom lett úrrá mindnyájunk lelkén. Én pedig könnyhullatással sirattam meg templomomat és a kegyeletes emlékeket... De csak nem tudtam megnyugodni a változhatatlanba. Összegyűjtöttem az egészségügyi katonákat és így szóllottam hozzájuk: „Fiúk! Ez — istenítélet — időben van-e közületek magyar katona és protestáns, szív és lélek szerint, aki hajlandó volna vállalkozni a lehetetlenre és megmenteni Segeti-i templomunk felszerelését. Megadok minden pénzt és megteszek mindent annak érdekében, aki ezt a vakmerő vállalkozást végrehajtja.” Többen jelentkeztek. A jelentkezők közül egy déleceg, keménykötésű káplárt választottam ki.

Azonnal lóra pattant, pokrócokkal és kötelekkel felszerelve s az esti szürkületben nekivágott a tomboló viharoknak. Senki sem bízott a vakmerő vállalkozás sikerében, én pedig sajnálni kezdtem a derék fiatalembert és szinte megbántam, hogy útnak engedtem. Hiszen az életével játszott. A hadiúton nem mehetett, mert az tűz alatt állott, de meg el akarta kerülni saját őrségeinket is, attól félve, hogy feltartóztatják. Veszedelmes keskeny ösvényeken és úttalan utakon botorkált előre, sziklás hegyoldalakon és mély szakadékok szélén. A zuhogó esőben és a beállott koromsötétségben csak akkor láthatott, amikor a fel-felvillanó villámok mutaták, hogy merre jár.

Mély aggodalommal vártuk otthon visszaérkezését, de Kovács József csak nem jött. Végre kétóra múlva megérkezett. Ló és lovas csurom-vizesen álltak meg az istálló előtt. Kovács káplár azonnal jelentkezett nálam, hogy nehéz útról referáljon. Röviden elmondotta a fentemlítetteket és nekibúsult szívvel jelentette, hogy a templom-dolinától nem volt messzebb néhány száz lépésnél, azonban saját őrségünk nem engedte tovább. Szerencséje volt, hogy az örök személyesen ismerték, mert nagyobb baja is történhetett volna, mert a jelszót sem tudta megmondani. Egy néma kézzorítással köszöntem meg önfeláldozását és gondoskodtam, hogy ló és lovas bőséges vacsorát kapjon. Amikor az én vitézem tisztelgés után távozni készült a barakból, látva szomorúságomat, megegyszer feszes állásba merevedett, szemeiből valami hihetetlen elszántság tükröződött vissza. Látszott, hogy mondani akar valamit, de meggondolta magát, szó nélkül tisztelgett és eltávozott.

Abban a biztos meggyőződésben próbáltam elaludni az egyre vadul tomboló

viharban, hogy kedves kis templomom felszerelését soha többé nem látom.

*

Másnap reggelre elállt a vihar. A nedves és hűvös időt langyos napsugár tette enyhébbé. Korán talpon voltunk mindannyian. Valamennyien aggódtunk, hogy a vihar bizonyosan nagy károkat okozott barakjainkban és felszereléseinkben, amelyeknek egy része még mindig a kocsikon volt felesmagolva. Hála Istennek minden nagyobb baj nélkül megúsztuk az éjszakát. Néhány feldöntött kocsi, elsodort tetőrészlet, benyomott deszkafal nem sok ideig hátráltatott munkánkban. Katonáink egy-kettőre mindent rendbe hoztak... Volt az udvaron egy kis deszkakápolna is, amelyet mi tábori lelkészek még előző nap rendbe hozattunk. Kíváncsian nyitottam be az ajtón, vajjon nem történt-e ott is valami hiba.

Csak egy pillantás a kápolna belsejébe és szinte kővé meredtem. Mint mikor a kincéső tömérdek drágaságra bukkan, amire nem is számított, szeme káprázatba merül a ragyogó kincsek láttára, sokáig nem tud szólni sem: úgy éreztem én is magamat. Szent Isten! Hiszen itt van az egész templomi felszerelés, az oltárkép keretével együtt szárazon és sértetlenül a kehely, ostyatartó, tálcá, aranybiblia és oltárterítő: minden. Ahogy magamhoz tértem a nagy meglepetéstől és örömtől, futva siettem és elujságoltam kollegáimnak és orvosainknak a rendkívüli hírt. Nagy volt a csodálkozás az egész kötőzőhelyen. Természetes, hogy azonnal felkerestem vitéz kápláromat, hogy megköszönjem neki önfeláldozó vitézségét és megtudakoljam, hogy hogyan volt lehetséges még a lehetetlen is. Kovács káplár elpirult, de kijelentette, hogy a felszerelést nem ő mentette meg. Hiába faggat-

tam és könyörögtem neki, igérvén pénzt, kijárandó szabadságot és vitézségi érmet, hajlíthatatlan maradt és nem vallotta be bámulatos és áldozatos cselekedetét. Vitéz felül állott pedig, hogy ő volt a hős. Ekkor összegyűjtöttem az egészségügyi katonákat mind a trénekkal együtt. Szeretettel kértem őket is, hogy jelentkezék az illető hős, szeretném megszorítani a kezét, nagyobb pénzjutalomban, külön-szabadságban részesíttetni. Ott volt az én káplárom is, de senki nem jelentkezett. Végül arra kértem őket, ha már az illető nem akar szerénységből jelentkezni, legalább bizalmasan mondják meg nekem, hogy ki volt az... Soha meg nem tudtam... .

Az őrségnek tudnia kellett, ki ment ki éjszakának idején a kis táborból és ki jött haza lóháton, ugyanazt kellett tudniók az istállóban alvó katonáknak is.

Ez volt közel négyévig tartó doberdói, a tíz Isonzó csatai és olaszországi tábori lelkészségem legmeghatóbb élménye. Íme itt van egy magyar altiszt, akinek nem kell sem pénz, sem a drága szabadság, sem az értékes kitüntetés. Amit cselekedett, úgy érezte, hogy azt becsületből és hithűségből cselekedte. A sikertelenséget be kellett vallania és megokolnia, azonban a szédületes bravúrról és sikerről nem kellett beszámolnia.

Ez volt a magyar katona a világháborúban!

*

Nem sokáig maradtunk ezen a helyünkön. Megindult a diadalmas offenzíva s mi is követtük előrenyomuló csapatainkat. Régi táborhelyünk mellett vitt az út, nem ismertük meg. De hogyan is lehetett volna, amikor Kostanjevica városnak helyét is csak térképről állapíthattuk meg: porzóvá lövetett. Az előrenyomulás alatt nagyon nehéz volt oltárképemet magunk-

kal hordozni. A legközelebbi szabadságom alkalmával hazahoztam Magyarországra és D. Kovács Sándor pozsonyi evang. teol. akadémiai igazgató úr gondviselésére bízom, hogy helyezze el az akadémia dísztermében.

Sajnos bekövetkezett a cseh invázió és a főiskolának menekülnie kellett. Kovács igazgató úr gondos szeretettel átmentette még jókor az oltárképet is Budapestre,

ahol most a Luther Múzeumnak képei történelmi értékű tulajdonát.

Az Olaszország elleni háború egész ideje alatt sok mindent láttam, a nagy történelmi események mellett tömérdek epizódyszerű emlék rajzik lelkiszemeim előtt, de a legelfogódottabb mégis csak akkor vagyok, amikor a „Segetii oltárkép” esodálatos megmentésére gondolok vissza...

Történelmi Lajos

A csend.

*A csend suhan az utcán végig,
A két szárnyát lassan kinyújtja
A végtelenségig, az égig.*

*Tolvajként lopózik ijedten
S ha valahol egy kutya ugat,
Meg-megrezzen és visszaretten.*

*Az emberek fáradtan várják . . .
S a csend az álmodó falakra
Leteríti fekete szárnyát.*

Dr. Remport Elek

Levél az érettségiző olvasóinkhoz!

Ahány ember ebben az országban él, ezekben a hetekben, ha csak pillanatokig is, de gondol az érettségiző ifjúságra. Szorongó érzésekkel, ambíciózus aggodalmakkal telített napok és hetek ezek. S ha ezek az idők is elmúlnak, kedves ifjúságunk egy része örökre elszakad a középiskolától s csak néhány százaléknyi töredék az, amely 6—8 év múlva, mint tanár tér vissza esetleg ugyanoda. Veletek szeretnék néhány sorban beszélgetni kedves érettségiző testvéreim! Veletek együtt örülünk annak, hogy nyolc évi küzdelmes és fáradtságos munka után megszerzitek azt a bizonyítványt, amely-

lyel az életben előbbre haladhattok. Veletek együtt örülünk, de örültök-e Ti annak az üzenetünknek, hogy mi, az Ifjú Évek, nem akarunk Töletek elszakadni?

Nemcsak arra gondolunk, hogy továbbra is megmaradtok kedves olvasó közönségünknek, hanem sokkal nagyobb a mi kérésünk Töletek! Arra szeretnénk megkérni mindnyájatokat, hogy Ti legyetek a mi ujságunk leglelkesebb katonái.

Azok, akik főiskolákra vagy egyetemekre iratkoznak be, akár a csonka hazánk, akár a külföldi iskolák bármelyikére, találnak talán majd néha annyi időt, hogy tanulmányaik lelkiismeretes

végzése közben nekünk is szenteljenek néhány percet.

Az itthon maradókat arra kérjük, hogy írjanak a mi lapunkba. További tanulmányaik speciális és mindenkit érdeklő kérdéseit, érdekességeit, problémáit ők maguk hozzák el közénk. Barátaim, értékeljétek kellően ezt a meghívást. Nagy dolog ilyen ajánlatot tenni s nagy örömök teljen ebben a megtiszteltetésben. Lesznek olyan érettségiző diákjaink is, akik messzi külföldi városokba veszik útjukat. Milyen kedves és boldog örömvolna, nemcsak nekünk, hanem olvasó közönségünknek is, ha a jövő évi számainkban minél gyakrabban közölhetnénk ilyen cikkeket, amelyeknek címe ez lehetne: Egy magyar diák levele Londonból, Stuttgartból vagy Párisból. Az Ifjú Évek külföldi tudósítójától. Így szerveződhetne meg az a gárda, amelyik minden kérdésről és Európa minden részéről

tanítaná azt a diákságot, amely között a legtöbb kedves barátunk van s akik úgy hisszük méltók is erre a szeretetre.

Lesznek olyan növendékeink is, akik a megszokott és kedves evangélikus környezetből olyan idegenek közé kerülnek, ahol nemcsak idegen lelket és világnézetest találnak, hanem, ahol több az ellenség, mint a jó barát, ahol veszélybe kerül az a mult is, ami evangélikus volt. Az ilyenek csak egy szót írjanak, küldjük nekik az Ifjú Évek-et, hogy az legyen az életető és a kedves multtal összekötő kapocs. Mi szívesen áldozunk ezért a szent ügyért.

Számon akarunk tartani mindenkit, mert felelősséget érzünk mindenkiért. A mi érzésünk és szeretetünk sohasem fog megváltozni s minden hozzánk jövő, mellettünk kitartó testvérünket boldoggá akarunk tenni azzal a világnézettel, mely minket is boldogít.

Dr. Gaudy László

Halászat.

A napokban valami természetrajz könyvet olvastam. Az egyik helyen a szemembe ötlük ez a mondat: A halak általában igen lassan növekszenek. Hát ez tévedés. Ennek a cáfolására mondom el a következő esetet.

Az öcsém, meg én, szenvedélyes horgászok vagyunk. Órákhosszat el tudunk üldögelni a víz partján, lesve a föl-lebukdácsoló parafát. És ha nem akad semmi a horogra, másnap megint kezdjük az egészet előlről. Nem lehet azt megúnni. Valami csodálatosan rejtélyes és izgató, mikor az ember csak azt látja, hogy a parafabuktató meg-megrándul és nem lehet tudni, hogy esőppnyi keszeg kapkodja-e a csalit, vagy negyedmázsás harscsa.

Megjegyzem, ez a bizonyos negyedmázsás harscsa kissé — hogy is mondjam csak — elméleti dolog. Ami a horogról elszökik, az mind negyedmázsás volt, de ami ráakad, az rendszerint silány nyomorúság. Ámbátor Kovács bácsi, a házmester állítólag fógott egyszer harminc kilónál nagyobb halat, de hát nagy kár, hogy ezt nem látta senki.

Hanem azért szép dolog a halászat.

Egy éve, hogy a Duna mellé jöttünk lakni. Amint megérkeztünk, mentünk a víz partjára. Hanem egy kissé csalódottan jöttünk haza. Úgy látszik a Dunában sem hemzsegnek a halak. Legalább is ahol mi néztük, ott nem hemzsegtek.

Este nagyon nekikészültünk a másnapi

halászatnak. Az öcsém különféle nagyságú horgokat kötözött madzagra. A legnagyobb akkora volt, hogyha az állatkert vizilova a szájába akarta volna venni, egészen bizonyos, hogy szégyent vallott volna vele. Egyszóval nem volt éppen kis horog.

Ezalatt én a könyveket bújtam és mindent elolvastam, ami csak halra vonatkozott. Például a Pallas lexikonból az elektromos rájáról és az emberevő cápáról szóló részeket, aztán valami furesanevű német könyvet a halpikkelyek értékesítéséről és feldolgozásukról és végül a Hét szakácskönyvből a vajas pizstráng elkészítési módját.

Testileg és szellemileg illetéknéppen felvértezve, másnap újra megkíséreltük a jó szerencsét. Hanem az megint csak elmaradt.

És így folyt ez vagy egy hétig. Mindig üres kézzel tértünk haza. Próbáltunk mi mindent, a horgot mélyebbre vettük, jól kihegyeztük, több ólmot raktunk a zsinórra. Hiába. Nem is tudom már, hogy ki figyelmeztetett aztán bennünket, hogy füstölt szalonna helyett talán inkább kukacot használjunk csalinak, nem lévén a hal sem patkány, sem kutya, hogy szalonnát egyék. Hát erre csakugyan nem gondoltunk.

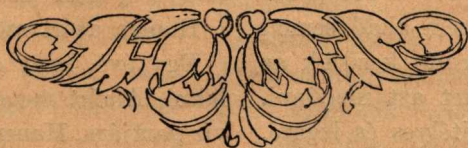
Ezután már kukacot húztunk a horogra. A siker nem is maradt el.

Csodálatos, de úgy van, hogy az öcsém parafája egyszer csak el kezdett mozogni. Lebukott, megint a víz színére szökkent. Mi lázas izgalommal szemléltük. Az öcsém különösen nagyon meg volt illetődve. Egyik lábáról a másikra állt, a szájaszélét rágta, a fejét vakarta; alig merte a horgát kihúzni. Pedig most mellé állt a szerencse. A madzag végén ott fickándozott egy kis ponty. Azért inkább kicsi volt az, mint ponty, de mégis csak hal volt, az első hal. Hát Caesar nem vihette büszkébben a gall foglyokat Rómába, mint ahogyan mi vittük haza ezt a tenyérnyi jószágot.

Ennek már vagy egy éve. Onnan jutott eszembe, hogy a napokban megint ott ültünk a ladiknak az orrán és lógattuk a madzagot a vízbe. Már egy jó órája vártunk esöndes türelemmel, mikor megszólalt az öcsém: „Emlékszel, mennyi hal volt itt azelőtt? Tudod, mikor azt a négykilós pontyot fogtam. Az volt az első fogásom.”

Ezért mondom, hogy nincs még egy állat, ami olyan gyorsan nőne, mint a hal. Lám ez az alig tenyérnyi kis nyomorúság egy év alatt négy kilósra növekedett. Ki hitte volna?

Molnár Aladár

Mult és jelen.

Helyzetkép 1 felvonásban.

Személyek:

Tisztelendő úr
Mihályfi Misi, mérnök
Sárika, felesége

Kertrészlet. Asztal, mögötte két kertiszék s
ezek között egy karosszék.

Sárika (kis ideig hallgatagon kézimunkázik s azután csendesen leteszi): Istenem, de nehezen várom azt a Misit. Ólomlábakon jár az idő, amit nélküle kell itt töltenem. Végtelen jól érzem magamat ebben a mi kis svábhegyi paradysomunkban, hiszen együtt vagyunk mindkettőnk édesszüleivel; a mi régi tisztelendő bácsink is közelünkben lakik, de csak ennek az én Misimnek sohase kellene lemenni abba a nagy városba, hogy ne számolgtánám a másodperceket. (Kívülről füttyörészés hallatszik.) Hiszen már jön is! Istenem, hova is bújjak el? (Körültekint s végül egy fa mögé bújjik.)

Misi (jön füttyörészve, kesztyűsen, könnyű sétatálcával, szépen vasalt ruha, magasan feltűrt nadrág, a gomblyukban nagy virág, cilinderrel és monoklival; mikor az előtérbe jön, abbahagyja a füttyörészést, mosolyog): Hát az aranykalitka kis madara vajjon hova, merre szállott? (Körül néz.) Sacika... Sacko... hova repültél? (*Sárika* hangot ad.) Melyik gallyon ülsz, kis fülemülém? (A fák tetejét keresgéli. *Sárika* újra hangot ad.) Hol vagy hát? Várj csak, majd leemellek én téged ezekről a kis fákról. (Leesap kabátot, kesztyűt, monoklit, cilindert és egy fához áll, hogy felmásszék; gondolkozik.) Mégse! Majd iderepül az én kis fülemülém magától is rögtön. (Felöltözik és a karosszékbe ül.)

Sárika (beszalad): Misi, az Istenért, hát mit csinálsz? Hova ültél?

Misi mosolyogva pattan fel a székről): Csókolom kezedet, Sacikám! (Kezet csókol.) Mit csinálok, hova ültem? Két kérdésre egy felelet: megsürgettelek!

Sárika (mosolyogva a közönség felé): Ilyen ez az én Misim; nem is haragudhatok rá, pedig tudja, hogy azt a széket a tisztelendő bácsinak tartogatjuk és oda senkinek, (hangsúlyozva) de senki másnak nem szabad ülni. (Misihez.) Úgy-e sok dolgod volt megint, Misikém; talán el is fáradtál?

Misi: Bizony, lett volna elég, de siettem már, hiszen reggeltől nem is láttalak. Hadd lám, hogy is festesz? (*Sárikát* nézegeti.)

Sárika: De ugyan, Misikém, tedd le legalább azt a csúf szemfityegődet. Tudod, a tisztelendő bácsi sem szívelheti.

Misi: Tisztelendő bácsi! Tisztelendő bácsi, Ugyan, kérlek, hagyj már nekem békét azzal a te örökös tisztelendő bácsiddal.

Sárika (szomorú csodálkozással): Misikém, meggondolatlanul beszélsz!

Misi: De igaz is, édes angyalom; hát tehetek én arról, hogy kívüled még édesanyádat, édesapádat, Józsi bácsidat, nagyapádat, nagymamádat és még nem tudom, hány elődödet tanította?

Sárika (Misi szájára teszi kezét): No csak ne folytasd tovább. Ha tudni akarod,

hát csak az anyuskámat, Józsi bácsit és engem tanított. Talán azért haragszol, hogy téged nem tanított?

Misi (hamiskás mosollyal): Ezt ugyan nem találtad el.

Sáríka: Talán örülsz?

Misi: Inkább igen, mint nem. Ezt azonban csak diákkoromra vonatkoztatom.

Sáríka: Hogy, hogy?

Misi: Hát tudod, Sacikám, sokat hallottam valamikor a te tisztelendő bácsid pásztorbotjáról.

Sáríka (hangosan felnevet): Ah, értem már! Amily eleven fiúeska lehettél, bizony könnyen megismerkedhettél volna azzal a karcsú meggyfaszárral. De látod, az én régi fiú osztálytársaim közül is sokan voltak, akik elkerülték a pásztorbotot. Sőt a te Jani öcséd sem panaszkodhatik.

Misi: Jani, Jani; az mindig olyan anyámasszony katonája volt. Egyébként talán helyet is foglalhatnánk. (Az asztal mellé ülnek; a középső karosszék üres marad.) Mondd csak, Sacikám, hát te sohasem kaptál ki?

Sáríka: Ugyan hová gondolsz? Hiszen a tisztelendő bácsi a lányokat sohasem verte meg.

Misi: Jó, jó! Nem is gondolok mindjárt verésre.

Sáríka: Hát ha néha a Trúdival, meg a többi pajtással tíz percekben már túlságosan szeleburdik lettünk, bizony akkor, tudod Misikém, ránknézett a tisztelendő bácsi szigorú két szeme, mink pedig olyan szépen behúzódtunk a padjainkba, mintha kettőig sem tudnánk számolni.

Misi (közelebb akar húzódni Sáríkához és a karosszékbe ül): Akkor, úgy-e, reád nem is haragudott meg soha?

Sáríka (felkel és megrázza a karosszék): Tessék csak Mihályfi úrnak a rendes helyét elfoglalni.

Misi (előbbi helyére ül): Jól van! (Hallgatásba merül.)

Sáríka (elfoglalja helyét): Mit kérdeztél előbb, Misikém? (Csend.) Misike! (Csend. Sáríka a karosszékbe ül.) Valamit kérdeztél tőlem az előbb.

Misi (felugrik, örömmel): Ahá, nekem nem szabad a karosszékbe ülnöm, neked pedig igen; most azonnal szaladok a tisztelendő bácsihoz és bepanaszollak. (Indul.)

Sáríka (utána siet, karjaiba kapaszkodik): Jaj, Misikém, azt ne tedd; inkább üljünk bele mind a ketten.

Misi: De bizony, én megyek!

Sáríka: Nini, jön is már a tisztelendő bácsi; Misikém, úgy-e nem szólsz semmit?

Misi (megijedve): Tyhű, hol jön? Hamar alakuljunk át! (A monoklit eldugja, nadrágját leereszti; virágot, kesztyűt, cilindert egy bokor alá dugja.) Így ni! (Mindketten a tisztelendő úr elé sietnek s egyszerre üdvözlik.) Isten hozta, tisztelendő bácsi! (Két oldalról körülveszik s a helyére vezetik.)

Tisztelendő: Szervusztok, édes gyermekeim! (Helyet foglalnak.) Oly végtelenül jól esik, úgy szeretek itt, ezen a helyen ülni. Innen lelátok a multra, az én Józsefvárosomra. Ott a távolban, alattam területnek el az én egykori iskoláim. (Gondolataiba merül.)

Sáríka: Ni, ott van az én régi nagy iskolám, a Mária Terézia-téri iskola. Úgy-e még emlékszik a tisztelendő bácsi, mikor engem, mint szeleburdi kis leánykáját ott tanított? (Csend.) Nem tetszik már emlékezni? (Csend. Sáríka lassan megérinti a tisztelendő bácsi kezét.) Tisztelendő bácsi!

Tisztelendő: Csak beszélj, édes gyermekeim! Ezer, tízezer tanítványomat hallgatom. Tízezer tanítvány kara zeng felém ajkadon onnan alulról a messze multból. Csak beszélj, édes gyermekeim! (Függöny.)

Boglár Bálint

Japan mesék.

Az ószakai és a kiótói béka. Lakott Kiótóban hajdan egy béka. Ez a béka Kiótóban nagy tekintélynek örvendett, s mivel Ószakát még nem látta, elhatározta, hogy elmegy oda. Útja egy magas hegyen vitte keresztül, s amikor nagynehezen a csúcsra ért, egy békával találkozott, aki a hegy másik oldaláról jött. Mindketten megpihentek egy kissé s azután beszédbe elegyedtek egymással. A kiótói béka kérdezte először: „Úgy-e ön úton van?” — „Úgy van” — felelte az ószakai béka. „Ószakai polgár vagyok és mivel Kiótót még nem láttam, meg akarom nézni. Hát kegyelmed hová igyekszik?” „Én meg Ószakába mennék” — válaszolt a kiótói béka. Azután a távolság után érdeklődtek egymástól és miután kiderült, hogy eddig csak a félutat tették meg, nem merték rászánni magukat az út folytatására.

Kis szünet után így szólt az ószakai béka: „Nem érdemes tovább fáradnunk. Szerencsénkre itt jó magas ponton vagyunk; nem jó volna-e, ha innen megnéznénk Kiótót és Ószakát és azután hazamennénk?” „Igaza van” — mondta a kiótói béka. S nyomban felállottak két hátulsó lábukra és nézelődtek. (Arra nem is ügyeltek, hogy szemük kiindulási irányuk felé van fordítva.) Egy idő múlva megszó-

lal az ószakai béka: „Hiszen Kiótó ugyanolyan, mint Ószaka!” A kiótói béka is mondta: „Ószaka sem különbözik Kiótótól.” Ebben megnyugodva, szépen elbúcsúztak egymástól és visszatértek övéikhez.

*

Az orangután és a rizsbor. Orangutánt akart fogni egyszer egy vadász. Ez azonban nem könnyű dolog, mert az orangután nagyon okos állat. Sok fejtörés után végre azt eszelte ki a vadász, hogy rizsborral telt korsót helyez el a tengerparton. A gondolatot tett követte s ő rejték helyen várt az orangutánra.

Az orangután szereti a rizsbor. A rizsbor illatát egy arramenő orangután szívrepesve konstataálta. „Meg akarnak fogni bizonyosan”, gondolta magában, „de vigyázok magamra. De míg valaki jönne, iszom egy kortyocskát”. Mivel ízlett neki a rizsbor, másodszor is felhajtott belőle. „Nem jön még senki, ihatom még egyet” — gondolta magában és harmadszor is jót húzott a korsóból. Lassacsán kiitta a korsó egész tartalmát, s úgy becsípett, mint egy csacsi. Ledőlt a földre s a korsót feje alá téve, elaludt. Ekkor a vadász előjött rejtékéből és az orangutánt élve ejtette fogságba.

Japanból átdolgozta: P. F.

Életbölcsesség.

Cselekedjél úgy, ahogy beszélsz, és beszélj úgy, ahogy gondolkozol. (Lavater.)

Az embereket cselekedeteikből kell megítélni. (Napoleon.)

Csak a nagy lelkek értik meg, mily dicsőség jónak lenni. (Fénelon.)

Szép élet emlékéért kell megőrizni az öregkor számára. (Cicero.)

Nagy nyereség hiú reményt elveszítetni. (Régi közmondás.)

Boldognak mutatni magát annyi, mint megérdemelni a boldogságot. (Rousseau.)

Ha megtetted kötelességedet, kötelességed még vidámnak mutatni magadat. (Goethe.)

Senkin sem segíthet, aki magán nem tud segíteni. (Pestalozzi.)

A mult olyan, mint a lámpa, amely a

jövő kapujába van helyezve. (Lamennais.)

A társadalom a hősök kultuszán alapszik. (Carlyle.)

Az egyetlen mód arra, hogy barátira tegyünk szert, az, hogy legyünk valakinek a barátja. (Emerson.)

Gyámintézeti felhívás

Amikor az alulirott egyházi elnök most, a husvétii ünnepek után, az ország különböző részeiből kikerült középiskolai tanítványait megkérdezte, voltak-e a vakáció alatt odahaza templomban, a legtöbb igennel felelt. A beszélgetés során elmondták aztán azt is, hogy milyen szép odahaza az ő egyszerű templomuk és milyen boldogok voltak, amikor édesatyjukkal, édesanyjukkal, testvéreikkel felmehtek az Úr házába, ahol őket megkeresztelték, megkonfirmálták s ahol elődeik évtizedeken, évszázadokon át imádkoztak. Voltak azonban olyanok is, akik szomorúan jelentették, hogy ők bizony odahaza nem mehetnek templomba, mert messze vidéken nincsen evangélikus templom, nem is látnak odahaza egész esztendőn át ev. lelkészt, de még ev. tanítót sem, mert ev. iskolájuk sincsen. Halottaikat a legtöbb helyen, csak a temetőnek egy sarkába temethetik el és bizony-bizony nemcsak a temetés, hanem a többi egyházi funkció körül is sok-sok nehézség szokott felmerülni.

Nincsen templomunk..., iskolánk..., temetőnk..., nincs lelkipásztorunk..., tanítónk. Óh, mintha csak a zsoltáráról keserves panaszát hallanám: „A mi jeleinket nem látjuk, nincsen immár próféta (74 zs. 9). Óh csoda, ha ezek a mi hittestvéreink odakint a szórványban még százszorta jobban érzik, mint mi, hogy a mi egyházunk csak egy törékeny sajka,

melyet a most különösen felkorbácsolt tenger hullámai, a viharok, a szirtek, a zátonyok, összetöréssel, elnyeléssel fenyegetnek. Óh csoda-e, hogy évről-évre mindig fokozottabb mértékben segítségért kiáltanak.

Ezeket a segítségért kiáltó szórványbeli hittestvéreinken s a mi erőtelen, adóssággal küzdő gyülekezeteinken, különféle támogatásra szoruló intézményeinken akarna a gyámintézet megint segíteni. Ámde hogyan? Tekintélyes alapítványaink, az egy ingatlanokban levő Bognár-alapítványon kívül, az összeomlás következtében tönkrementek. Újabban pedig csak kevesen emlékeztek meg nagyobb alapítvánnyal a Gyámintézetről. Ezen alapítványoknak és a Bognár-alapítványnak kamataival és a Gusztáv Adolf egyleti segéllyel bármilyen tekintélyes is legyen az, nem elégíthetjük ki a sok folyamodót. Hisz a mult évben nem kevesebb, mint 120 folyamodvány érkezett a Gyámintézethez. Azért, hogy segíthessünk szegény hittestvéreinken és lehetőleg feleslegessé tegyük a most már több esetben is nem evangélikusok által végrehajtott költséges és nem épületes országos könyöradományok gyűjtését, legyünk megint a gyámintézeten belül magunk a gyűjtők, supplikálók és jókedvű adakozók. Munkálkodjunk mindannyian — mint ezt Pál apostol az ephezusi véneknek oly annyira lelkükre köti — seré-

nyen, buzgón, önzetlenül és viseljük gondot az erőtlenekről és emlékezzünk meg az Úr Jézus beszédéről, amellyel azt mondotta: „Jobb adni másnak, hogyanem venni.” (Ap. cs. 20.35.)

Egyik német fejedelmi sarj, amikor apró gyermekkorában nevelője élénk színekkel elébe rajzolta a mennyei Jeruzsálemet, amelynek kapui drágakövekkel vannak kiverve és utcái tiszta arannyal kirakva (Ján. jel. 21.21.), így kiáltott fel: Ha én egyszer odakerülök, minden zsebetem telerakom drágakövekkel és arannyal s ledobom népünk szegény fiainak!

A jó Isten áldjon meg bennünket ily

fejedelmi szívvel s adja, hogy a zsebünkbenlevő aranyból, ezüstből, rézből és papírpénzből juttassunk a mi szegény hitestvéreinknek és juttassuk azt nekik a Gyámintézet révén, hogy abban továbbra is Istennek hozzájuk küldött angyalát lássák, aki azt tartja, jobb adni másnak, hogyanem venni.

Budapest, ill. Sopron, 1929. Misericordias Domini vasárnapján.

Br. Feilitzsch Berthold s. k.,
egyet. gyámintézeti v. elnök

Ziermann Lajos s. k.,
egyet. gyámintézeti e. elnök

A bolgár kormány Szófiában 15 millió értékű **éremgyűjteményt** őriz. Ez a gyűjtemény macedóniai Nagy Sándor és II. Fülöp idejéből való pénzeket is tartalmaz a Krisztus előtti IV. századból.

Gallileit, a hagyomány szerint, az egyház hatalmi kényszerrel bírta rá, hogy tanait visszavonja. Csak 1882-ben vont a vissza a pápa azt a rendeletet, amely a Kopernikus-féle elmélet tanítását tiltja.

Az európai ember **fehérjefogyasztása** naponként átlagban 114 gramm. A japá-

nok napi fehérjefogyasztása jóval kisebb, csak 40 gramm. Az emberi és állati táplálékban kell lenni bizonyos fehérje mennyiségnek, hogy az ember (illetőleg, az állat) nitrogénegyensúlyban maradjon. A nitrogénegyensúly annyit jelent, hogy az állat sem fehérjét nem raktároz el, sem fehérje-állományából nem veszít.

Normet, francia orvos, hír szerint, olyan vérszérumot fedezett fel, mely 65 százalékos **vérvesztés** esetén is fenntartja az életet, noha egyébként ily esetben a ha-

lál elkerülhetetlen. Az új találmánnyal végzett állatkísérletek 95 százalékban sikerültek.

A gyémánt egyik legritkább, de likacsossága miatt legértéktelebb fajtája a brazilai fekete gyémánt. Olyan, mint egy megkövesedett szivacs. Ékkőnek nem használhatják. Érdekes, hogy keményebb a gyémátnál és így ennek köszörülésénél van szerepe.

A néma hattyút, mely csak halála előtt szólal meg, vörös csőréről lehet megkülönböztetni az éneklő hattyútól, melynek csőre fekete.

A legmagasabb lázat, amelyet az ember még eszmélet mellett kibír, egy spanyol orvos figyelte meg egy influenza-betegénél, akinek 46 fokos láza volt.

A tudósok újabban mesterséges **mágneses ötvözetekkel** kísérleteznek. Legnevezetesebb ezek közül az alumíniumból, rézből és mangánból álló, ú. n. Heusler-féle ötvény, amelynek erős mágneses tulajdonsága van.

Egy német tudós, R. E. Naumburg olyan **felolvasógépet** talált fel, amely a vakok számára készített írást szabályos zörejszerek alakjában „felolvassa”.

Egy berlini vegyész, Franz Frank olyan különlegesen **preparált papírost** készített, mely a durranógázlángzó 2000 fokos hőmérsékletét is kibírja.

A legkönnyebb fémötvözet, amelynek súlya az alumíniuménál is kisebb, a magnéziumból, alumíniumból és cinkből álló elektron. Repülőmotor- és autókalkatrészek gyártására használják.

Az amerikai **Wellingtonia-mammutfa** 6 mm hosszú és gombostűvastagságú magból nő fel. A parányi csírából olyan növény fejlődik, melynek súlya eléri a 6 millió kilogrammot.

A rovaroknak, testi nagyságukhoz képest, nagyobb szárnyuk van, mint a madaraknak.

A fa növése nem folytonos, mint eddig hitték. A mi égövünk alatt évente csak egyszer, tavasszal nő, kb. 40 napon át.

A fénynek súlya van. Kiszámították, hogy a Földet naponta érő napsugárzás súlyban nem kevesebb, mint 160 tonnát nyom.

A halak között a legmagasabb életkort a csuka éri el, amely 250 évig is élhet.

Az első világjáró **magyar zenész** Bakfark Bálint volt. Európa minden fővárosában megfordult és Páduában halt meg 1576-ban.

Amerikában minden ötödik embernek **autója** van. Az Unió 110 millió lakosának tehát 22 millió autója van.

A méh szeme érzéketlen a színek vörös (hosszú hullámú) része iránt s csak a kéket, sárgát és azok keverékszíneit különbözteti meg.

Az emberi szív, mely egy lüktetésével 140 cm³, naponta pedig 1.5 m³ vért szivattyúzza, 70 esztendő alatt egy 200 m hosszú 50 m széles és 3.5 m mély tavat tudna kiszáritani.

A teát 1610-ben hozták először Európába a hollandusok Kínából.

A világ legnagyobb szállodája a new-yorki Hotel Pennsylvania, amelyben 2.200 szoba, ugyanannyi fürdőszoba, nagyszámú fogadószoba, hangversenyterem, táncterem stb. van.

A világ összes **szénkészletének** több mint a felét (52%-ot) Amerika termeli ki.

Júniusban született kiválóbb tudósok: 7-én, 1826-ban, Fraunhofer, fizikus; 11-én, 1864-ben, Strausz Richárd, zeneszerző; 13-án, 1831-ben, Maxwell, fizikus; 15-én, 1606-ban, Rembrandt, festő; 19-én, 1623-ban, Pascal, matematikus; 23-án, 1446-ban, Kolumbusz Kristóf, felfedező; 29-én, 1577-ben, Rubens, festő. p. f.

Az Ifjú Évek estélye. Lapunk munkája nem csupán az ifjúságot érdekli, hanem rajta keresztül egész evangélikus magyar társadalmunkat. Ezért kell minél erősebb összeköttetést létesítenünk ifjúság, szülők, nevelők között, hogy egyesült erővel munkálkodhassunk egy jobb jövőendő érdekében. Ennek a célnak volt hirdetője lapunknak május 6-iki hangversenye, melyet Budapesten, az evangélikus leánykollégium dísztermében tartottunk s amelyen felnőttek és ifjak, ország és egyház nagyjai az életre most készülőkkel együtt működtek közre. Dr. Raffay Sándor, bányakerületi püspök, Schöpflin Aladár író, Zalánfy Aladár zeneművészeti főiskolai tanár mellett szerepelt a fasori gimnázium zenekara Opper Imre vezényletével, a budai Luther Szövetség énekkara Mikus-Csák István karnaggyal az élén s szép szavalatával Farkas Edit kollégiumi növendék.

Szép volt ez az estély s örökké emlékeztetes azoknak, akik végigélveztek. Nemcsak a szónak és a zenének művészi ereje szolgált gyönyörködtetésre, hanem az a lelkesedés is, mellyel az Ifjú Évek nemes céljait megértő lelkek közénk jöttek. Így is megköszönjük mindnyájuknak buzgóságukat s reméljük, jó gyümölcsöt termő magvetés volt munkájuk.

Jelentés az Ifjú Évek első pályázatáról.

Humoros elbeszélésre tűzött ki pályázatot Dr. Gaudy László, lapunk munkatársa. Tekintettel arra, hogy az Ifjú Évek feltámadása után még csak az első küzdelmes év pereg, nem is gondoltuk, hogy pályázatunk iránt nagyobb érdeklődés lesz. Annál nagyobb örömmel töltött el, mikor a posta nap-nap után hozta a pá-

lyázatokat. Tizenkét pályamunka érkezett be. Nem nagy szám, de a körülményekhez képest szép.

Általánosságban szólva a pályamunkákról, azt kell mondanom, hogy sikerültek. Mint már jeleztük, olyan munka nem is akadt, amely teljesen értéktelen lett volna. Éppen ez az oka annak, hogy nem egy, de két pályázónak adtuk ki a pályadíjra kifizetett 50 pengőt.

A legtöbb pályázónak az a hibája, hogy félreértette a pályázatot, vagy pedig nem tudta megoldani a feladatot. Kimondottan humoros elbeszélésekről volt szó. Voltak szép elbeszélések, de humoros kevés akadt. Ez, ha másképpen nem is nagy hiba, pályázat keretében feltétlenül tekintetbe veendő.

Az 50 pengős pályadíjból jutalmazott két munkát íme leköszöltük. A díjakat kiadtuk, az írókat üdvözljük. A többi beérkezett munkára megjegyzéseink a következők:

Az újpesti kofák. Egyes elbeszélő. Tárnya megszokott, mindennapi. Érti benne a humort, de nem tudja az olvasóval éreztetni.

Imre. Elbeszélés a diák életéből. Nem humoros, nem egységes, szerzője nem tud szabadulni az olvasottak hatásától.

A betörő. Megfelelő, tárgy miatt azonban nem alkalmas az Ifjú Évek pályázatára. Szerzője egy másik elbeszéléssel vitte el a 30 pengős díjat.

Borka néni. Humoros, de nem elég élénk elbeszélés.

Diákromantika. Hosszú leírás, nem elbeszélés. Sok helye igen érdekes. Naplórészletnek nevezi szerzője, de nem az.

Jelovina. Valószínűleg megtörtént ese-

mény leírása Mikszáth, vagy követői hatása alatt. Nem tudta átvinni a lelkében élő gondolatot és érzelmeket.

A hét talentum. Nem humoros elbeszélés. Írójától láttunk már jobbat is.

A zuhany. Van érzéke a humor iránt, de valószínűtlenségbe téved. Talán fordítva akarta írni a kétféle tuss összeesrelését?

Jumby bizonyítványa. Önállóbbnak kell lennie és vigyázatosabbnak a kidolgozásnál.

A plumpudding. Nem elég élénk. Hosszú leírásokkal nem szabad humoros tárgyat előadni. Pedig a tárgyban megérezte a feldolgozásra való alkalmasságot.

Mindezek után ezennel lezárjuk az Ifjú Évek első pályázatát, szívesen üdvözölve az azon résztvevőket. További munkára készüljenek, a következő év már több pályázattal közeledik felénk.

Az Ifjú Évek szerkesztősége.

A budapesti ág. hitv. ev. főgimnázium Arany János Önképzőköre április havában három ülést tartott, melyeken érdemkönyvi megörökítést kapott Boross István VIII. o. t. „Jellem és tragikum a koreszmék tükrében Kemény regényeiben” és Scheiber László VII. o. t. „Élet és irodalom” c. tanulmánya.

A múlt hónapban tartott szépirodalmi verseny győztesei: Berthelsen Béla, Kótányi Zsigmond, Molnár Aladár és Scholz László VIII. o. t.-k. — A kör ezévi működése a május 6-iki záróüléssel ért véget.

A Dal- és Zeneegyesület 1929. évi április hó 20-án tartotta ezidei második hangversenyét a gimn. dísztermében. A zenekar Opper Imre elnökkarnagy vezetésével négy számot adott elő: nyitányul a „Kossuth induló”-t és egy „Régi magyar tánc”-ot, befejezésül a „Rákóczi-induló”-t, közben pedig Erkel: „Bánk bán” egyveleget,

mind a négy számmal, de különösen ez utóbbival nagy tetszést keltve. A gyermek- és vegyeskar „Magyar dalok”-at, illetőleg „Magyar népdalok”-at, a férfikar pedig „Csokonay dalok”-at énekelt szép sikerrel. A magánszámok közül Faragó Gy. VI. o. t. zongoraszáma emelkedett ki, aki Liszt: „V. Magyar rapszódia”-t és Verdi—Liszt: „Rigolettó”-ját játszotta kiforrott művészi technikával. Glosios T. VIII. o. t. hegedűn Hubay: „Hullámzó Balaton”-ját s „Magyar népdal”-át, Fehér Gy. VI. o. t. pedig zongorán Dohnányi: „C-dur rapszódia”-ját és „Induló”-ját adták elő muzikális felkészültségről s rutinról téve tanubizonyosságot. Köveskúti—Halasy: „A vén kuruc” c. melodramája is szerepelt még a gazdag műsoron, melyet Jagyúgy P. VIII. o. t. szavalt drámai erővel, zenekari kíséret mellett.

A Diák Sport Kör 1929 április hó 21-én tartotta házi vívóversenyét. A kardverseny győztese Pálfi M. VIII. o. t. lett, 2-ik: Láng Gy. VIII. o. t., 3-ik: Árvai B. VIII. o. t., 4-ik: Molnár A. VIII. o. t. A törbajnokságot Árvai B. VIII. o. t. nyerte meg, 2-ik: Láng Gy. VIII. o. t., 3-ik: Hágér J. VIII. o. t., 4-ik: Feledi P. VI. o. t. — Az atléták közül Istenits G. VIII. o. t. a KISOK budapesti kerületi mezei futóbjaj-nokságában 4-ik lett, az országos bajnokságban pedig 8-ik helyezést ért el. *B. B.*

A bányai ág. hitv. ev. egyházkerület aszodi leánynevelő-intézete és Petőfi-reálgimnáziuma 1929. évi április hó 21-én d. u. 6 órakor tartotta meg a speyeri birodalmi gyűlésen történt diésőséges protestáció 400 éves emlékezetére e tanévi *negyedik vallásos estéjét* a leánynevelő-intézet dísztermében a következő műsorral: 1. Mind az, ki reményét... (1. vers.) Énekelte az egész közönség. 2. Kemény Lajos: A lelkiismeret. Szavalta: Fecske Ida IV. o. int. növ. 3. Beethoven: Szonata, C-moll

I. tétel. Zongorán előadta: Rakitovszky Viktória IV. o. int. növ. 4. Ünnepi beszédet mondott Hamrák Béla, a két iskola vallástanára, 5. Szügyi: Bajnokai szent hitünknek. Énekelte a leánynevelő-intézet egyházi énekkara. 6. Vojtkó Pál: Erős vár a mi Istenünk. Szavalta: Joób Sándor VI. o. rg. t. 7. Godard Benjamin: Berceuse de Jocelyn. Hegedűn előadták: Hamrák Béla VIII. o. rg. t. és Telmányi József V. o. rg. t. Tanítványait zongorán kísérte: Rosner Lajos fiúnevelő-otthoni főtiszt. 8. Erős vár a mi Istenünk. (1. vers.) Énekelte az egész közönség.

Az evangélikus leánykollégium kiskőrösi kirándulása. Önképzőköreink f. hó 9-én, áldozócsütörtökön Kiskőrösre rendeztek tanulmányi kirándulást, hol Petőfi szülőházában áldoztunk kegyeletes szívvel legnagyobb lírikusunk dicső emlékének.

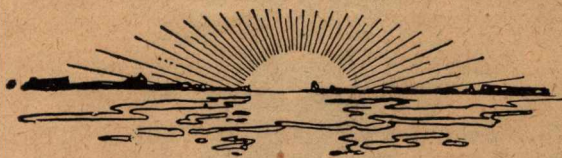
Megilletődve álltunk meg a világirodalmi jelentőségű „kis lak” kertjében s

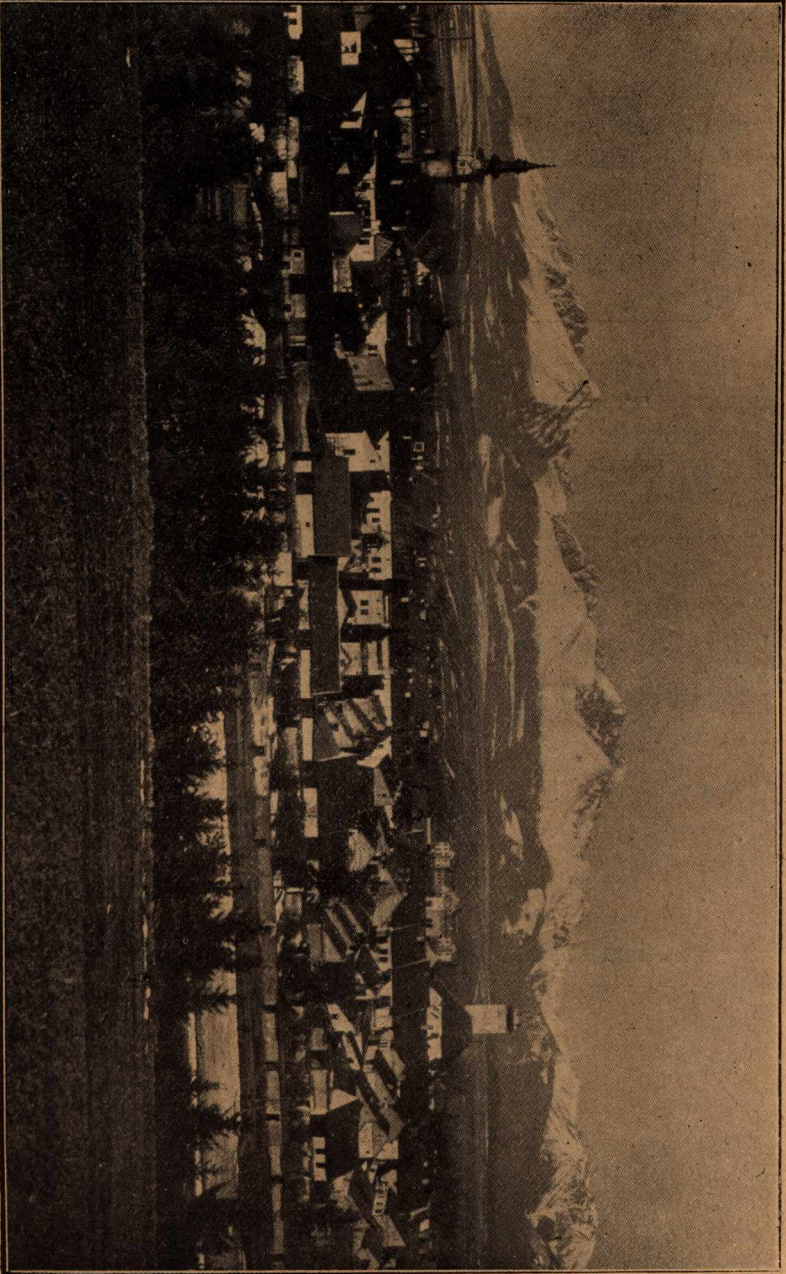
növendékeink rebegő ajakkal, meghatottan mondták el Petőfi néhány idevonatkozó költeményét.

Áhitatos szívvel járultunk abba a gerendás szobácskába, honnét Petőfi világhódító útjára indult. A régi és új Petőfi-szobor megtekintése után Petőfi dajkájának, Kurucz Zsuzsannának sírját látogattuk meg, hogy a „Cserebogár” megszívű dalosának is kifejezzük hálánkat. Útközben a kiskőrösi leányok, legények virágpompás szép viseletében gyönyörködtünk, a vonatból meg az alföldi képek szépségét csodáltuk.

Rövid pár kiskőrösi óránk felejthetetlen emlékül véste gyermekeink szívébe Dr. Böhm Dezső és Dr. Szigethy Lajos ig. urak beszédeinek alap gondolatát, hogy büszke szeretettel gondoljunk Petőfire, ki a miénk mint magyar, a miénk mint evangélikus és a miénk mint a Deák-téri iskolának volt növendéke.

Dr. Zelenka Margit

Késmárk. A város látképe, háttérben a Magas Tátra.

TARTALOMMUTATÓ

I. Elmélkedések, Értekezések.

	Oldal		Oldal
1. <i>Algöver Andor</i> : Régi dal a régi út mentén	3	21. <i>Jánossy István</i> : Ephialtesek	117
2. <i>Dr. Böhm Dezső</i> : A magyar dalműről	14	22. <i>B. D.</i> : Apróságok	121
3. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : A pesti diák és a falusi magyar világ	21	23. <i>Dr. Raffay Sándor</i> : Böjti figyelemzetetés.	129
4. <i>Gaudy László</i> : Levélgyorsíró-műtársaimhoz	22	24. <i>Kálmán bácsi</i> : Tavaszi munkaprogram.	148
5. <i>P. F.</i> : A nyelvészkedésről	23	25. <i>Dr. Szuchovszky Lajos</i> : You by first after my!	151
6. <i>Dendely Károly</i> : A sakk 24, 60, 90	123	26. <i>Dr. Jánossy István</i> : Könyvismertetés	153, 218
7. <i>Kürti Laci</i> : Internátusi levelek 29, 158		27. <i>R. M. Gy.</i> : Elgördült a nagy kő	161
8. <i>Ruttkay Miklián Gyula</i> : Késő ősz van	33	28. <i>Oraveczi Ödön</i> : A Múzeum-kerttől Trianonig	162
9. <i>Algöver Andor</i> : „Az apostol”	35	29. <i>Gaál József</i> : A cserkészlet lelki élete	171
10. <i>Lamnek Vilmos</i> : Kirándulás Norvégiában	42	30. <i>Köröm Kálmán</i> : A magyar ev. diák hivatása	173
11. <i>Dr. Kubacska András</i> : Hazaszereget.	49	31. <i>Jánossy István</i> : A Vatikán és a Kvirinál kibékülése	185
12. <i>Dr. Gaudy László</i> : Az ifjú kor adósságai 56, 82, 111, 149, 213	239	32. <i>Gaál József</i> : Vallási Olimpiász	186
13. <i>R. M. Gy.</i> : Karácsony este	65	33. <i>t. i.</i> : Tollhegygyel. Aforizmak	189
14. <i>Perényi Miklós</i> : A budapesti Duna-hidak	66	34. <i>R. M. Gy.</i> : Tavasz — magyar tavasz	193
15. <i>B. D.</i> : Ne higgyed	84	35. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : A speyeri lélek Magyarországon	203
16. <i>Pap Ferenc</i> : A kedves japánok	85	36. <i>Dr. Gaudy László</i> : A protestantizmus világhelyzete	207
17. <i>Ifj. Kellner Ernő</i> : A sísport	86	37. <i>vKg</i> : Konfirmáció	241
18. <i>P. F.</i> : Aranyesinálás	91	38. <i>Dr. Gaudy László</i> : Levél az érettségiző olvasóinkhoz	248
19. <i>R. M. Gy.</i> : Egy, kettő, három, négy	97	39. Életbölesesség	253
20. <i>P. F.</i> : A könyv története	113		

II. Mult és jelen.

	Oldal		Oldal
1. <i>Dr. Gaudy László</i> : Az ifjú Luther	5	13. <i>Gerlaky Márton</i> : Báró Radvánszky Albert	130
2. <i>Jánossy István</i> : Nemzetiségi politikánk a kiegyezés után	11	14. <i>Oravecz Ödön</i> : Az aszódi Petőfi-reálgimnázium	136
3. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : Négy színjáték Eperjesen és Thököly Imre	17	15. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : A Podmaniczkyak	139
4. Történeti nagy idők naplója	20	16. A szarvasi evang. gimnázium	164
5. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : Ifjú hősök	45	17. <i>vitéz Magassy Sándor</i> : A soproni evangélikus líceum	195
6. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : Öreg hősök	69	18. <i>Oravecz Ödön</i> : Pákh Albert rozsnói diákévei	200
7. <i>Dr. Hittrich Ödön</i> : A budapesti evangélikus gimnázium	73	19. <i>Dr. Böhm Dezső</i> : Wagner Richárd	210
8. <i>Dr. Böhm Dezső</i> : Schubert emléke	80	20. <i>Oravecz Ödön</i> : Históriai anekdoták	234
9. <i>Dr. Böhm Dezső</i> : A budapesti evangélikus leánykollégium	98	21. <i>Törteli Lajos</i> : A segetii oltárkép	243
10. <i>Oravecz Ödön</i> : Emlékezés Bernáth Gáspárra	101	22. Gyámintézeti felhívás	254
11. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : A hídépítők	104	23. <i>P. F.</i> : Innen-onnan	27, 64, 94, 124, 157, 175, 256
12. <i>Lehoczky Tivadar</i> : Cserkészlet	118, 146, 170		

III. Költemények.

1. <i>Takáts István</i> : Ifjú évek	4	12. <i>Lenkei Vilma</i> : Ima Hadurhoz	153
2. <i>Takáts István</i> : Nyugtasd meg szíved	21	13. <i>Oravecz Ödön</i> : Vágy a tavasz után	167
3. <i>Cserepes Sándor</i> : Petőfi	34	14. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : Három búcsú	190
4. <i>Palóc</i> : Egy dalt hallottam	58	15. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : Istent esúpán	191
5. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : A nagy sakkjáték	62	16. <i>Oravecz Ödön</i> : A híres neves Dávid János	194
6. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : A szirt vén fenyője	72	17. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : A rivierai Corniche úton	212
7. <i>Cserepes Sándor</i> : Kelet felől	80	18. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : Szent magány	213
8. <i>Szilágyi Erzsébet</i> : Hitem	115	19. <i>Dr. Vályi Lajos</i> : Békélt szívvel	230
9. <i>Eöri Szabó Edit</i> : Édes Atyánk!	121	20. <i>Oravecz Ödön</i> : Botóné imája	236
10. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : Hóvirág	145	21. <i>Dr. Rempert Elek</i> : A csend	248
11. <i>Dr. Szigethy Lajos</i> : Esti ének	145		

IV. Elbeszélések.

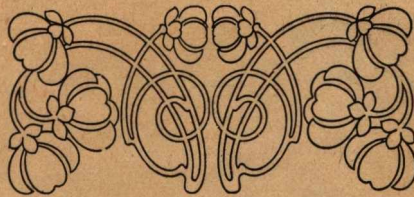
1. <i>Oravecz Ödön</i> : Őszi beszélgetés	13	4. <i>R. M. Gy.</i> : Cinóber harmadik és negyedik szekundája	75
2. <i>Ipolyi Endre</i> : Angyalhullás	51	5. <i>Palóc</i> : Édesanyánk könnyei	108
3. <i>Palóc</i> : A meselátó pápaszem	58		

	Oldal		Oldal
6. <i>Szilágyi Erzsébet</i> : Dita álma . . .	114	10. <i>Tóth László</i> : Rátóti Istók detektív lesz	232
7. <i>Berthelsen Béla</i> : A cserői pap . . .	120	11. <i>R. M. Gy.</i> : Cinóber, a tudomány vértanuja	237
8. <i>Ipolyi Endre</i> : Bandika megérke- zett	176	12. <i>Molnár Aladár</i> : Halászat	249
9. <i>Macskássy Gyula</i> : A puska	215	13. <i>P. F.</i> : Japán mesék	253

V. Színdarabok.

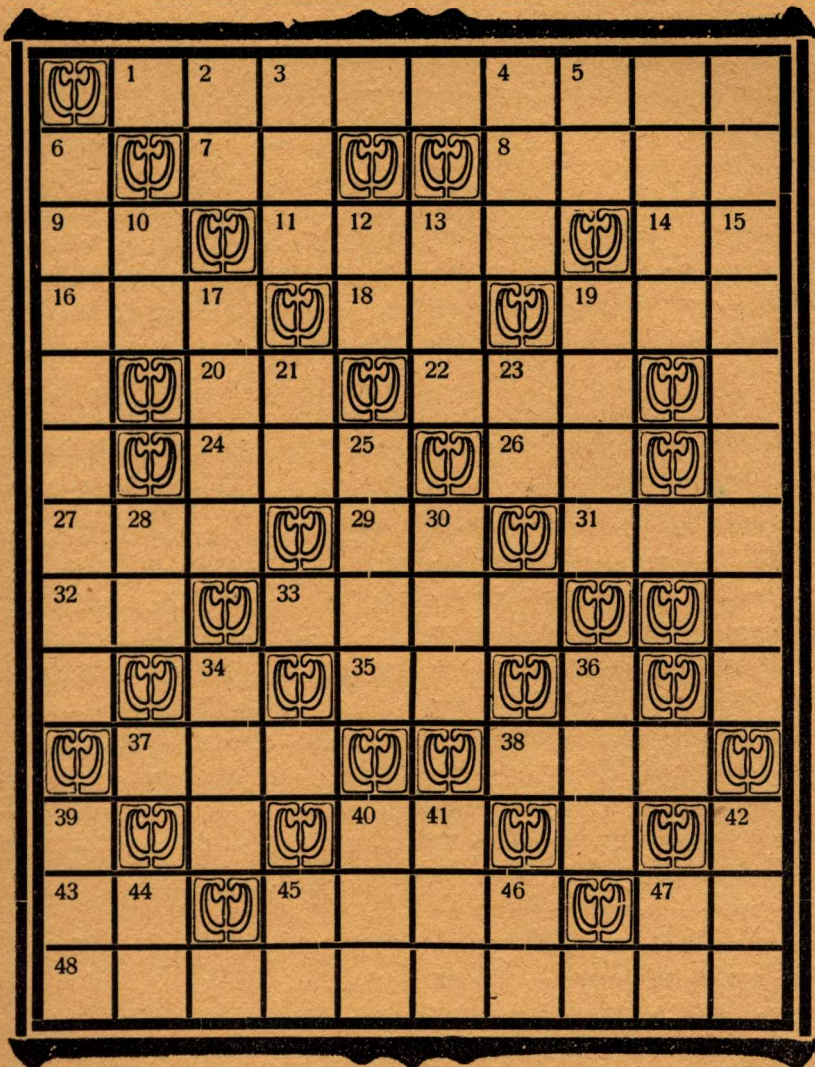
1. <i>Szeberényi Zoltán</i> : Hazádnak rendületlenül	92	3. <i>A. A.</i> : Luther Wormsban. Ma- gánjelenet	172
2. <i>Ipolyi Böske</i> : Óh, ezek a leányok!	155	4. <i>Algöver Andor</i> : Petőfi	225
		5. <i>Boglár Bálint</i> : Mult és jelen	251

Keresztrejtvény.

Feladja: Szendrényi Zoltán, Szeged.

Vízszintes sorok: 1. Verne egyik regénye. — 7. Olasz folyó. — 8. szolgának parancsol. — 9. gazdag teszi. — 11. Pocs iker szava. — 14. Állati hang. — 16. Rag. — 18. Görög betű. — 19. Van, latinul. — 20. Hamis. — 22. Szerb város. — 24. Növény. — 26. Tagadószó. — 27. L-el a végén hegylánc. — 29. Int. — 31. Macska mondja. — 32. Azonos magánhangzók. —

33. Indián törzs. — 35. Kertész teszi. — 37. Végtag. — 38. Így, más nyelven. — 40. A deákoknak sok baj . . van. — 43. Rag. — 45. Nincs benne semmi. — 47. Kis babának mondják. — 48. Az Egyesült Államok székhelye.

Függőleges sorok: 2. Egész. — 3. Meccsen látni. — 4. Eledel. — 5. Balzsam. — 6. Délamerikai állam. — 10. Adok, más

nyelven. — 12. Zeneműveknél található rövidítés. — 13. Az egér hangja. — 14. Kötőszó. — 15. Délamerikai sivatag. — 17. Teve-féle. — 19. Dűlők. — 21. Fordítva, nem igazi. — 23. Helyrag idegen nyelven. — 25. Zenészek használják két t-vel. — 28. = 43 vízszintes. — 30. Fém. — 34. Ezzel is fognak madarat. — 36. Női név becézve. — 39. Végén a betűvel, akinek se apja, se anyja. — 40. Svájci őskanton. — 41. Irral teszi. — 42. Tótul: úr. — 44. = 32 vízszintes. — 45. D-vel az elején harag. — 46. Ságnak eleje és vége. — 47. = 10 függőleges.

A 6-ik számban közölt keresztretjtvény helyes megfejtése a következő:

Vízszintes sorok: 1. bál. — 4. Nápoly. — 9. óra. — 12. lak. — 14. láma. — 15. oli. — 17. ró. — 19. pék. — 21. le. — 22. itt. — 23. át. — 24. aki. — 26. pók. — 28. aba. — 29. alá. — 30. Nóra. — 32. rákosi. — 35. akol. — 36. csata. — 38. ruha. — 39. imimi. — 40. l v. — 42. tó. — 43. ír. — 44. al. — 45. ital. — 46. tlob. — 47. jé. — 49. ad. — 50. ír. — 52. id. — 54. réthy. — 57. alap. — 59. ablak. — 62. szél. — 63. Arábia. — 65. alür. — 66. zer. — 67. tla. — 68. rio. — 70. elé. — 71. ál. — 72. kél. — 73. de. — 75. ill. — 77. át. — 78. töl. — 79. nein. — 81. tar. — 83. vir. — 84. borneo. — 85. bor. — *Függőleges sorok:* 2. ál. — 3. lap. — 5. ál. — 6. Pál. — 7. ome. — 8. la. — 9. olt. — 10. ri. — 11. Franciaország. — 13. kép. — 15. ota. — 16. Itália és Kréta. — 18. okos. — 20. kór. — 22. Ibi. — 23. álom. — 25. irat. — 27. kár. — 28. asa. — 29. akit. — 31. at. — 33. kút. — 34. ohó. — 35. am. — 37. altay. — 39. iroda. — 41. vad. — 43. Ili. — 48. éter. — 50. Ila. —

51. rab. — 53. elle. — 55. ézel. — 56. h l. — 57. ara. — 58. pir. — 60. ba. — 61. aüla. — 63. all. — 64. ail. — 67. tél. — 69. olt. — 72. kör. — 73. der. — 74. ein. — 76. lab. — 78. ti. — 79. no. — 80. ne. — 82. ro.

Helyesen fejtették meg: Csák István, ifj. Henck Ödön, Holub Pál, Horváth Jenő, Gyurkovics Béla, Jancovius Irén, Mönch Anita, Névtelen, Ormay Tivadar, Podani István, Ritter Dalma, Ruzicska Sándor, Tamás József, Tokody Ilonka és Varga K. János. A jutalomkönyvet Horváth Jenő, budapesti rg. tanuló nyerte.

A 7-ik számban közölt keresztretjtvény helyes megfejtése a következő:

Vízszintes sorok: 1. Bulgária. — 9. Tanger. — 11. ok. 12. Peru. — 13. ás. — 15. la. — 17. vada. — 19. diór. — 20. édes. — 21. ágne. — 22. tó. — 24. in. — 25. merr. — 27. de. — 28. mocsár. — 30. Tarnopol. — *Függőleges sorok:* 2. út. — 3. lap. — 4. gnel. — 5. ágra. — 6. reu. — 7. ír. — 8. Norvégia. — 10. cserepes. — 14. éden. — 16. rigó. — 18. dá. — 19. ón. — 23. orsó. — 25. mor. — 26. rúp. — 28. ma. — 29. ro.

A 7-ik számban közölt betűretjtvény értelme: 1. sor: szék. 2. sor: Zala. 3. sor: élet. 4. sor: Kata.

Helyesen fejtették meg: Alföldi Lenke, Csapos Dezső, Hatos Kázmér, Holub Pál, Kello Szilvia, Kerecseny Árpád, Kovács Ilonka, Puskás Vidor, Pusztay Rózsika, Roller Mancsi, Salzer Pál és Varga Lajos. A jutalomkönyvet Puskás Vidor, budapesti főreálisk. IV. o. t. nyerte.